

Centrum
Doskonalenia
Nauczycieli
w Koninie

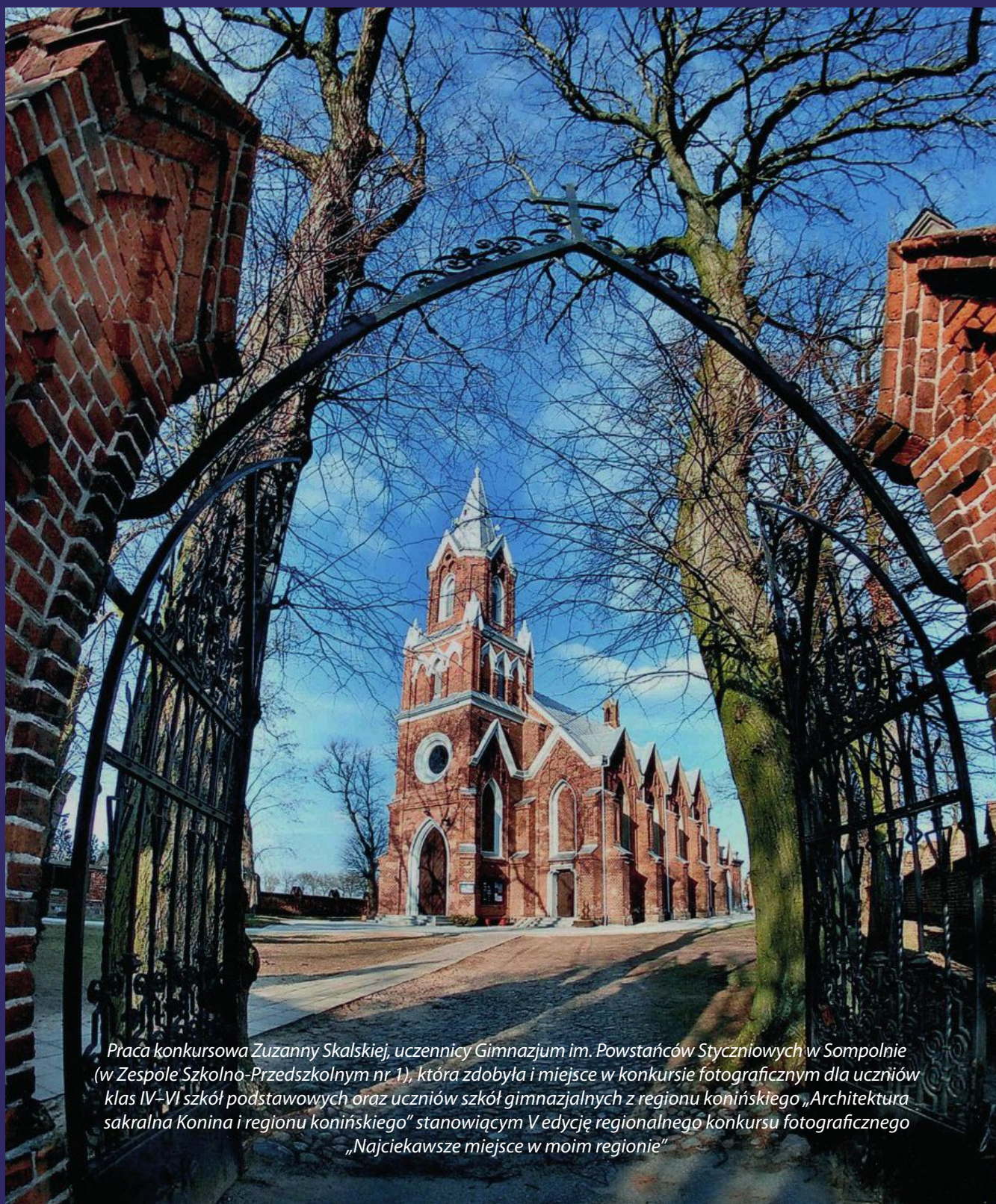
Jednostka edukacyjna
Samorządu
Województwa
Wielkopolskiego

Koniński

KURIER OŚWIATOWY

2016 Nr 3 (113) Rok XXIV ISSN 2081-1527

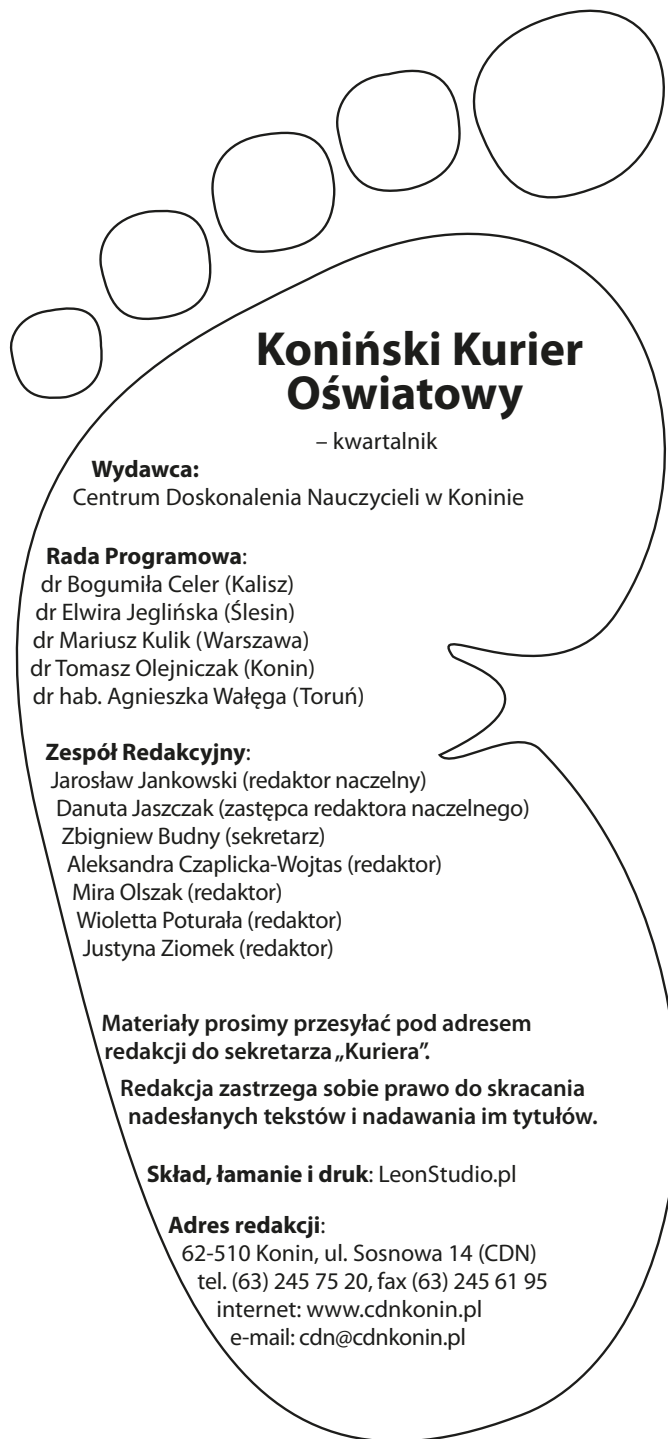
K W A R T A L N I K P U B L I C Y S T Y C Z N O - E D U K A C Y J N Y

Praca konkursowa Zuzanny Skalskiej, uczennicy Gimnazjum im. Powstańców Styczniowych w Sompolnie (w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1), która zdobyła I miejsce w konkursie fotograficznym dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych oraz uczniów szkół gimnazjalnych z regionu konińskiego „Architektura sakralna Konina i regionu konińskiego” stanowiącym V edycję regionalnego konkursu fotograficznego „Najciekawsze miejsce w moim regionie”

SPIS TREŚCI

Zabrzmiął pierwszy dzwonek... (Jarosław Jankowski).....	3
Patriotyzm jako wartość i postawa (Piotr Gołdyn).....	4-5
Nowe wzory na energię kinetyczną, całkowitą i spoczynkową w szczególnej teorii względności (Mariusz Kordylewski).....	6-9
Z TEKI NAUROLOGOPEDY (3) Neurologopeda w roli diagnosty (Joanna Karczyńska).....	10
Konkurs na scenariusz „Znaczenie chrztu Polski dla budowania tożsamości państwa i narodu” (Aleksandra Czaplicka-Wojtas).....	11-12
Wybór materiałów ze scenariusza lekcji dla gimnazjum i projektu „Śladami Mieszka I – 1050. rocznica chrztu Polski” (Agnieszka Sławińska).....	12-14
Projekt edukacyjny „Świętujemy 1050. rocznicę chrztu Polski” (Beata Matczak, Przemysław Ciesielski).....	14-16
Konferencje wrześniowe „Po co? Co? Jak? I kto?” (Iwona Hudańska, Małgorzata Pogodska).....	16-17
Jak młodzież prezentowała swoje umiejętności – relacja z Ogólnopolskiej Prezentacji Projektów Młodzieżowych (Barbara Jaworowicz).....	18-19
O XIII Konferencji „Informatyka w Edukacji” (Wioletta Poturała).....	20
Konkursy KANGUR i FOX 2016 w regionie konińskim (Małgorzata Pogodska).....	21-22
Psychoedukacja 2015/2016 w szkołach podstawowych w Słupcy i powiecie słupckim (Hanka Kasperska-Stróżyk).....	23-26
Upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży (Hanka Kasperska-Stróżyk).....	27-29
V edycja Konkursu Poetyckiego „Barwy poezji – barwy życia” (Mira Olszak).....	30-32
Gdy Mieszko i przyjmował chrzest... (Krystyna Kowalczyk, Romana Budynek).....	33
Książka elektroniczna z rekomendacją (Anna Sosnowska).....	34
REGION w WEEKEND (14) Wielkopolska – kraina pałaców, zamków i dworów (cz. 5.) Kościółec – Pałac Kreutzów (Grażyna Frydrychowicz).....	35-37
„Integracyjny Festiwal Nauki” – „Konkurs na projekt naukowy” (plakat).....	38
Regionalny konkurs fotograficzny „Najciekawsze miejsce w moim regionie” (Laura Lewandowska).....	39
Prace laureatów konkursu fotograficznego „Architektura sakralna Konina i regionu konińskiego”	40

Placówka akredytowana

Zabrzmiał pierwszy dzwonek...

Witam Państwa bardzo serdecznie po wakacjach. Oby słoneczna aura była wsparciem w czasie wdrażania się do codziennych obowiązków szkolnych.

Wrzesień – to zmiany także w organizacji roku szkolnego. Chciałbym w imieniu pracowników Centrum podziękować **Pani Lidii Drop** za wieloletnie pełnienie funkcji doradcy metodycznego w Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie [na zdjęciu poniżej – oficjalne podziękowania dyirekcji w imieniu pracowników CDN]. Pani Drop wspierała, od 2000 roku, nauczycieli subregionu konińskiego oraz województwa wielkopolskiego swoją wiedzą i doświadczeniem. Gratuluję objęcia funkcji wicedyrektora Szkoły Podstawowej nr 3 w Słupcy. Jednocześnie mam nadzieję, że kompetencje, które posiada Pani Lidia Drop, będą w dalszym ciągu wykorzystywane, we współpracy z Centrum, na rzecz rozwoju edukacji w naszym subregionie.

W obecnym „**Kurierze**” chciałbym zwrócić uwagę na materiały odnoszące się do obszaru związanego z szeroko pojętą edukacją regionalną. Jest to: „**REGION** w WEEKEND. Wielkopolska – kraina pałaców, zamków i dworców

(cz. 5)”. To cykliczna pozycja w kwartalniku (14). Po wielkopolskiej ziemi oprowadza nas, dzięki swojej pasji, konsultantka Centrum i nauczycielka Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Kleczewie – Pani Grażyna Frydrychowicz. Tym razem odwiedzimy Kościelec – Pałac Kreutzów.

Ponadto zamieszczone zostały informacje – autorstwa Pani Laury Lewandowskiej – z działań realizowanych w minionym roku szkolnym przez nauczycielki bibliotekarki CDN PBP w Koninie: podsumowana została V edycja *Regionalnego konkursu fotograficznego „Najciekawsze miejsce w moim regionie”* oraz zaprezentowani zostali Laureaci V edycji, czyli *Konkursu fotograficznego dla uczniów klas IV–VI szkół podstawowych oraz uczniów szkół gimnazjalnych z regionu konińskiego „Architektura sakralna Konina i regionu konińskiego”*.

Nie zabrakło także informacji z kontynuacji działań realizowanych przez CDN w Koninie, a odnoszących się do 1050. rocznicy chrztu Polski, o których pisze w artykule *O konkursie na scenariusz nt. „Znaczenie chrztu Polski dla budowania tożsamości państwa i narodu”* Pani Aleksandra Czaplicka-

-Wojtas – konsultantka Centrum oraz wicedyrektorka Zespołu Szkół Górniczo-Energetycznych w Koninie. Zamieszczone zostały również materiały Laureatów ww. konkursu, tj. Beaty Matczak, Przemysława Ciesielskiego (nauczycieli Szkoły Podstawowej w Golinie – *Projekt edukacyjny „Świętujemy 1050. rocznicę chrztu Polski”*) oraz Agnieszki Sławińskiej (nauczycielki Prywatnego Liceum i Gimnazjum Sióstr Niepokalanek w Szymanowie – *Wybór materiałów ze scenariusza lekcji dla gimnazjum i projektu „Śladami Mieszka I – 1050. rocznica chrztu Polski”*).

W „**Konińskim Kurierze Oświatowym**”, który oddajemy do Państwa rąk, znajdziecie także wkładkę „**Rewers**” – **Biuletyn Informacyjny CDN Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Koninie**.

Życząc spokojnego roku szkolnego 2016/17, gorąco zapraszam do współpracy z nami w redagowaniu „**Konińskiego Kuriera Oświatowego**”.

Jarosław Jankowski
Dyrektor CDN w Koninie
Redaktor naczelny
„**Konińskiego Kuriera Oświatowego**”

Piotr Gołdyn nauczyciel konsultant CDN w Koninie

Patriotyzm jako wartość i postawa

Poniższe rozważania będą dotyczyły patriotyzmu – jako wartości, ale także jako postawy. Dlaczego taki temat? Po pierwsze wpisuje się on w kierunku polityki oświatowej państwa, z których trzeci jest zachętą do *kształtowania postaw i wychowywania do wartości*; po drugie zaś w preambule *Ustawy o systemie oświaty* czytamy między innymi: *Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata*. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności. Tak więc wszyscy pracownicy oświaty, a szczególnie nauczyciele, zobowiązani są przez polskie prawo do wychowania młodzieży w duchu patriotycznym, w duchu miłości do Ojczyzny, poszanowania polskiego dziedzictwa kulturowego oraz otwartości na wielość kultur europejskich i światowych.

Pojęcie patriotyzmu pod względem etymologicznym wywodzi się z języka greckiego od słowa *patriotes* – co oznaczało nie mniej i nie więcej jak „rodak”. z kolei mianem *patrios* określano kogoś, kto pochodził od tego samego ojca (*pater*). Czyli – idąc tym tokiem myślenia – możemy przyjąć, że jedną z definicji patrioty jest ta, która określa go jako osobę oddającą szacunek swojej Ojczyźnie (*Patria*). To również osoba, która w razie zagrożenia gotowa jest poświęcić swoje życie w obronie swojego kraju. To także osoba odczuwająca silną więź emocjonalną, społeczną, kulturową oraz religijną ze swym narodem, z takimi wartościami, jak tradycja i dzieje.

Patriotyzm jest wartością, ale ma też swoje dość skrajne przeciwieństwa. Pierwszym z nich jest kosmopolityzm, który nie uznaje tradycji i wartości narodowych. Każdy jest bowiem obywatelem świata, a poszczególne kultury, tradycje, obyczaje związane z konkretnym państwem są mało istotne, wręcz nieważne. Takiej postawie przychylni są działacze lewicowi. Niesie to za sobą pewne niebezpieczeństwa związane z utratą własnej tożsamości narodowej. z kolei przeciwieństwem ko-

smopolityzmu jest nacjonalizm, który jest dość niebezpieczną doktryną. Pokazały to dzieje ludzkości, gdzie ofiarami takich doktryn jak faszyzm czy komunizm stały się miliony niewinnych osób. Cechą szczególną nacjonalizmu jest idealizowanie własnego narodu, stawianie go ponad innymi narodami. Jednym z objawów tej postawy jest nienawiść do innych narodów, do innych nacji.

W przestrzeni publicznej mamy również do czynienia z quasi-patriotyzmem, patriotyzmem na pokaz. Szczególnie widoczny jest on w Polsce na przykład podczas sportowych mistrzostw świata lub Europy. Okna, balkony, samochody udekorowane są wówczas różnej maści barwami narodowymi. Kiedy zaś przychodzą święta państwowe – jak 11 listopada czy 1 marca – trudno dopatrzeć się manifestacji polskości, poza instytucjami państwa czy szkołami. Poza tym ta manifestacja związana z kibicowaniem obejmuje przede wszystkim jedną dyscyplinę sportu – piłkę nożną – i to niezależnie od tego, czy mistrzostwa rozgrywane są w Polsce, czy poza jej granicami. Inne dyscypliny, choć odnoszone są w nich spektakularne sukcesy, nie cieszą się taką sympatią i wyrażaniem nawet quasi-patriotyzmu.

Patriotą nikt się nie rodzi. Ta wartość i zarazem postawa kształtowana jest w toku wychowania. Są dwa główne środowiska wychowawcze, jeśli chodzi o kształtowanie patriotyzmu. Pierwszym z nich bezsprzecznie jest rodzina. To stąd młody człowiek wynosi podstawy swojego wychowania, w tym również patriotyzm lub jego brak. Co ma na to wpływ? Wiele czynników. Przede wszystkim warto podkreślić udział rodziców, rodziny w ważnych uroczystościach o charakterze patriotycznym czy związanych ze świętami państwowymi. Często wówczas organizowane są w miastach, miejscowościach różnego rodzaju pikniki patriotyczne, odbywają się rekonstrukcje bitew i potyczek. Oswajanie dzieci od najmłodszych lat z tego typu imprezami to dobra lekcja patriotyzmu.

Równie ważna jest odpowiednia biblioteczka, jaką rodzina posiada w domu. W tym przypadku może to być dość trudne, biorąc pod uwagę fakt, że w niektórych domach współcześnie coś takiego jak biblioteczka domowa nie istnieje. Trudno

wówczas mówić o nauce patriotyzmu poprzez lekturę odpowiednich książek historycznych czy literackich.

Wielu z nas „Katechizmu polskiego dziecka” uczyło się w domu, od rodziców, od dziadków. Dziś już mało kto wraca do tego utworu.

W domu rodzinnym powinno się także kształtować patriotyzm poprzez szacunek do pamiątek rodzinnych. Chodzi tu przede wszystkim o zdjęcia rodzinne, dokumenty, dzięki którym możliwe jest odtworzenie dziejów rodziny, genealogii.

Rodzina to również miejsce kultywowania tradycji dotyczącej rodziny samej w sobie, jak i tradycji związanych z obchodzonymi świętami. To na przykład wspólne śpiewanie kolęd w okresie bożonarodzeniowym, to wspólne odwiedzanie grobów rodzinnych w uroczystość Wszystkich Świętych, a przy tym możliwość opowiedzenia o osobach, których już nie ma wśród nas.

Wracając na chwilę do wspomnianego wcześniej „Katechizmu polskiego dziecka” Władysława Bełzy – kilka lat temu dzieci mogły się uczyć tego wiersza, spacerując ulicami Lublina. Na Krakowskim Przedmieściu, przy każdej latarni podwieszona była tablica z jednym z wersów tego utworu. Dzieci – spacerując z rodzicami ulicą – mogły czytać tekst i w ten sposób uczyć się wiersza (co ilustrują zamieszczone powyżej zdjęcia).

Drugim środowiskiem, w którym można, a nawet trzeba kształtować postawy patriotyczne, jest szkoła. Patriotyzmu można uczyć na różne sposoby. Najczęstszą formą kształtowania tej wartości w środowisku szkolnym są zajęcia podejmowane w ramach czeżenia różnych rocznic i świąt państwowych. Najpowszechniejszą wówczas formą są apele organizowane dla społeczności szkolnej. Niestety przybierają one czasem zbyt patetyczny charakter, co niestety wpływa na ich negatywny odbiór. Dzieci po prostu się nudzą.

Ale można inaczej. Oto kilka przykładów. Pierwszym z nich może być organizowany od trzech lat rowerowy rajd pamięci katyńskiej. Głównym organizatorem przedsięwzięcia jest Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych w Koninie, wspierany przez Stowarzyszenie „Katyń”. Celem rajdu jest odwiedzenie miejsc w regionie, w których upamiętniono ofiary szeroko pojmowanej zbrodni katyńskiej. Rajd tradycyjnie rozpoczyna się przy „szkole górniczej” złożeniem wiązanki kwiatów i zapaleniem zniczy pod tablicami upamiętniającymi ofiary wspomnianej zbrodni. Następnie uczestnicy – nauczy-

ciela z uczniami – ruszają na trasę rajdu. Po drodze dołączają do nich uczniowie z innych szkół. Dużą wartością dodaną imprezy jest to, że w szkołach, które są bazą przystankową, uczniowie wraz z nauczycielami przygotowują oprawę słowno-muzyczną, a czasami udaje się również posadzić dąb pamięci i odsłonić tablicę poświęconą lokalnej postaci, która swoje życie straciła z rąk sowieckich w Katyniu lub innym miejscu. Tak było np. W tym roku w Lubstowie.

Innym sposobem rozbudzania patriotyzmu poprzez atrakcyjne działania mogą być grafiki patriotyczne malowane w szkołach. Przykładem jest Zespół Szkół nr 1 w Koninie, gdzie na korytarzach widoczne są obrazy odnoszące się do dziejów Polski. z kolei w Liceum nr 2 w Koninie aktywne działa grupa rekonstrukcyjna, która jest zawsze obecna w czasie różnych uroczystości patriotycznych, prezentując się w mundurach piechoty sprzed II wojny światowej. To również żywa lekcja historii, oby takich więcej.

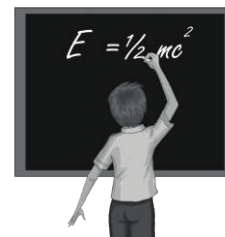
To tylko wybrane przykłady. z pewnością w wielu szkołach są również inne, nie zawsze związane z wojną, walką, ale także z innymi elementami. Tu za przykład służyć może Gimnazjum w Golinie, które opiekuje się cmentarzem ewangelickim w Węglewskich Holendrach. W ten rodzaj patriotycznej aktywności wpisują się także działania uczniowskiego klubu sportowego w Brdowie, który organizuje między innymi rajdy śladami Poli Negri związanej z Brdowem więzami rodzinnymi.

Trzeba pamiętać, że patriotyzm to nie tylko przysłowiowa walka z szabelką. Patriotyzm to przede wszystkim dbałość o dobro państwa, w którym się mieszka. Na jednej ze stron internetowych – SurgePolonia – opublikowano coś w rodzaju dekalogu polskiego patrioty. Nie jest to żaden dokument obligatoryjny, ale z pewnością pomocny przy kształtowaniu postawy patriotycznej. Warto go w tym miejscu przytoczyć jako puentę powyższych luźnych myśli na temat patriotyzmu jako wartości i postawy.

- I. Kochaj swoją ojczyznę, szanuj i poznawaj polską historię, próbuj zrozumieć otaczającą cię rzeczywistość, wierz w przyszłość Polski
- II. Pamiętaj o polskich bohaterach narodowych i ważnych rocznicach historycznych, świętuj polskie zwycięstwa i sukcesy
- III. Używaj poprawnie języka polskiego, kultywuj polską tradycję, obyczaje i zwyczaje
- IV. Wychowuj swoje dzieci w duchu patriotyzmu i szacunku do polskiej historii
- V. Walcz z własnymi słabościami, nigdy się nie poddawaj, dbaj o kondycję psychiczną i fizyczną
- VI. Bądź uprzejmy dla innych, dotrzymuj danego słowa, nie śmieć i szanuj własność publiczną
- VII. Pracuj wytrwale i uczciwie, rozwijaj się, bądź przedsiębiorczy, wkładaj całe serce w to, co robisz
- VIII. Rozwijaj polską gospodarkę, kupuj polskie produkty i wspieraj lokalne przedsiębiorstwa
- IX. Angażuj się w inicjatywy społeczne, wspieraj dobroczynność i pomagaj słabszym
- X. Dbaj o dobre imię Polski i Polaków za granicą

Mariusz Kordylewski nauczyciel konsultant CDN w Koninie

Nowe wzory na energię kinetyczną, całkowitą i spoczynkową w szczególnej teorii względności

Wstęp

Kto nie zna już głęboko zakorzonego w naszej kulturze wzoru $E = mc^2$ łączącego masę ciała z jego energią spoczynkową?! Będąca wynikiem szczególnej teorii względności zależność podana przez Alberta Einsteina stała się symbolem wiedzy i nauki wykorzystywanym w kulturze masowej i powielanym w różnej formie (tytuł filmu czy programu telewizyjnego, zdjęcie, ilustracja, rycina, satyra, rysunek na koszulce).

Koncepcję równoważności masy i energii opisywaną tym wzorem stosuje się do szacowania niedoboru masy pojawiającego się w układach fizycznych oddających energię, np. w reakcji rozszczepienia jądra atomowego i w reakcji syntezy jądrowej. Równoważność masy i energii przejawia się także w różnicy pomiędzy masą jądra atomowego a sumą mas jego składników – nukleonów. Fizycy nuklearni szacują, że w reakcji rozszczepienia jąder atomowych tylko 0,1% masy atomów ulegających rozszczepieniu jest zamieniana na ciepło i promieniowanie; masa atomów ulegających rozszczepieniu stanowi 40% masy materiału rozszczepialnego.

Adekwatność wzoru Einsteina na równoważność masy i energii podlega naukowej dyskusji, niektórzy fizycy opracowują nowe zależności – jedną z nich jest np. $E = mbc$, gdzie b jest stałą o wymiarze prędkości około pięć razy mniejszą niż prędkość światła w próżni c .

W tok dysputy wpisuje się osiągnięcie polskiego fizyka teoretyka **Zbigniewa Osiaka**, który korzystając z równania opisującego prawo dynamiki w czasoprzestrzeni Minkowskiego wyprowadził na gruncie szczególnej teorii względności nowy wzór na równoważność masy i energii. Posiłkowanie się tutaj wzorem Minkowskiego uznał za właściwsze niż często stosowanym, heurystycznym wzorem Plancka $\vec{F} = d(m\gamma\vec{v})/dt$, mającym jego zdaniem znaczenie historyczne. Wzór Minkowskiego jest współmienniczy (kowariantny) względem transformacji Lorentza, natomiast Plancka nie jest.

Opierając się na pracach Zbigniewa Osiaka, przytaczam w dalszej części artykułu wyprowadzenie nowego wzoru na energię kinetyczną cząstki w mechanice relatywistycznej; podaję także postulowane przez niego zależności na energię całkowitą i spoczynkową.

Notatka Einsteina (1912)

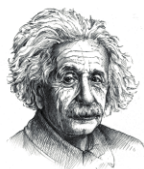
Transformacja (przekształcenie) Lorentza

– przekształcenie liniowe przestrzeni Minkowskiego umożliwiające obliczenie wielkości fizycznych w poruszającym się układzie odniesienia, jeśli wielkości te znane są w danym układzie.

Współmienniczość (kowariancja)

– cecha zgodnej, identycznej zmiany stron równania przy transformacji. Jest ona warunkiem symetrii, czyli tego, aby równanie nadal pozostało równaniem (równością), a prawo fizyki przez nie wyrażone – obowiązywało uniwersalnie.

Heurystyka proponuje metody, które pomagają rozwiązać problem w warunkach niedostatecznej informacji i zrekompensować jej brak intuicją oraz wyobraźnią.

Gdyby ludzie rozmawiali tylko o tym, co rozumieją, zapadłaby nad światem wielka cisza.

Wektor przestrzenny w czterowektorze siły Minkowskiego

Prawo dynamiki w szczególnej teorii względności można wyrazić wzorem na czterowektorze siły Minkowskiego

$$\tilde{\mathbf{F}} = \left(\vec{\mathbf{F}}, m\gamma \frac{d\mathbf{v}}{dt} \right),$$

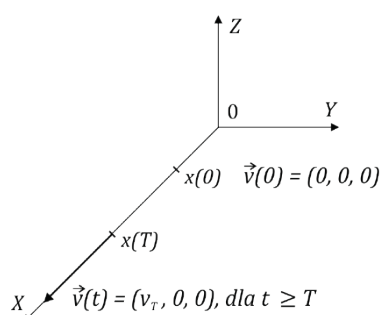
gdzie

$$\vec{\mathbf{F}} = m\gamma \frac{d\mathbf{v}}{dt} \quad (1)$$

jest wektorem przestrzennym siły w czterowektorze siły Minkowskiego.

Znaczenie symboli w powyższych wzorach jest następujące: $\tilde{\mathbf{F}}$ – czterowektor siły (czterosiła), $\vec{\mathbf{F}} = (F_x, F_y, F_z)$ – składnik przestrzenny czterowektora siły, m – masa, $\vec{\mathbf{v}} = (v_x, v_y, v_z)$ – wektor prędkości, $\gamma = \left(1 - \frac{|\vec{\mathbf{v}}|^2}{c^2}\right)^{-\frac{1}{2}}$ – czynnik Lorentza, $|\vec{\mathbf{v}}|^2 = v_x^2 + v_y^2 + v_z^2$ – kwadrat długości wektora prędkości, $\vec{\mathbf{r}}(t) = (x(t), y(t), z(t))$ – wektor położenia, $v_x = \frac{dx}{dt}$, $v_y = \frac{dy}{dt}$, $v_z = \frac{dz}{dt}$, t – czas, c – prędkość światła w próżni, i – jednostka urojona ($i^2 = -1$); pochodna we wzorze (1) jest pochodną funkcji zmiennej rzeczywistej o wartościach w przestrzeni unormowanej.

Nowe wzory na energię kinetyczną, całkowitą i spoczynkową w mechanice relatywistycznej

Niech cząstka o masie m porusza się ruchem jednostajnym z prędkością v_T po osi OX trójwymiarowego kartezjańskiego układu współrzędnych. Wcześniej, na pierwotnie spoczywającą cząstkę, od chwili $t = 0$ do chwili $t = T$ ($T > 0$) działała siła, przyspieszając cząstkę do prędkości v_T . Zakładamy, że ruch cząstki podczas działania siły także odbywał się po osi OX . Znajdźmy wzór na energię kinetyczną cząstki.

Energia kinetyczna cząstki E_k jest równa pracy W wektora przestrzennego siły potrzebnej do nadania początkowo spoczywającej cząstce prędkości v_T . Korzystamy z ogólnego wzoru na pracę siły przy użyciu całki krzywoliniowej skierowanej

$$E_k = W = \oint_K \vec{\mathbf{F}},$$

gdzie $K: \langle 0, T \rangle \ni t \rightarrow (x(t), y(t), z(t))$ jest krzywą regularną zorientowaną o początku $(x(0), y(0), z(0))$ i końcu $(x(T), y(T), z(T))$.

Przypomnijmy typowe oznaczenie całki krzywoliniowej skierowanej i podajmy odpowiedni wzór na jej obliczenie:

$$\begin{aligned} E_k &= \oint_K \vec{\mathbf{F}} = \oint_K F_x(x, y, z)dx + F_y(x, y, z)dy + F_z(x, y, z)dz = \\ &= \int_0^T [F_x(x(t), y(t), z(t))x'(t) + F_y(x(t), y(t), z(t))y'(t) + F_z(x(t), y(t), z(t))z'(t)] dt. \end{aligned}$$

W naszym przypadku cząstka porusza się po osi OX, zatem współrzędne $y(t) = 0$ i $z(t) = 0$, a ruch w przedziale czasowym $\langle 0, T \rangle$ odbywa się po krzywej zorientowanej $K: \langle 0, T \rangle \ni t \rightarrow (x(t), 0, 0)$. Dalej mamy $v_x = \frac{dx}{dt}$, $v_y = \frac{dy}{dt} = 0$, $v_z = \frac{dz}{dt} = 0$, $\vec{v} = (v_x, 0, 0)$, $\gamma = \left(1 - \frac{v_x^2}{c^2}\right)^{-\frac{1}{2}}$, przekształcając ostatni wzór, otrzymujemy $c^{-2}v_x^2 = 1 - \gamma^{-2}$. Wzór na energię kinetyczną cząstki upraszcza się do postaci

$$E_k = \int_0^T F_x(x(t), 0, 0)v_x(t)dt.$$

Wyznamy współrzędną F_x siły:

$$\begin{aligned} F_x &= m\gamma \frac{d\gamma v_x}{dt} = m\gamma(\gamma v_x)' = m\gamma(\gamma' v_x + \gamma v_x') = m\gamma(\gamma^3 c^{-2} v_x^2 v_x' + \gamma v_x') = \\ &= m\gamma[\gamma^3(1 - \gamma^{-2})v_x' + \gamma v_x'] = m\gamma(\gamma^3 v_x' - \gamma v_x' + \gamma v_x') = m\gamma^4 v_x'. \end{aligned}$$

Korzystając z ostatniego wyniku, otrzymujemy

$$\begin{aligned} E_k &= \int_0^T F_x(x(t), 0, 0)v_x(t)dt = m \int_0^T \gamma^4(t)v_x(t)v_x'(t)dt = \\ &= m \int_0^T \left(1 - \frac{v_x^2(t)}{c^2}\right)^{-2} v_x(t)v_x'(t)dt. \end{aligned}$$

Uzyskany wzór przekształcamy, stosując całkowanie przez podstawienie i uwzględniając, że $\vec{v}(0) = (v_x(0), 0, 0) = (0, 0, 0)$, $\vec{v}(T) = (v_x(T), 0, 0) = (v_T, 0, 0)$. Otrzymujemy

$$E_k = m \int_0^{v_T} \left(1 - \frac{v_x^2}{c^2}\right)^{-2} v_x dv_x = mc^4 \int_0^{v_T} \frac{v_x}{(v_x^2 - c^2)^2} dv_x.$$

Całkowanie przez podstawienie

Przy pewnych założeniach:

$$\int_a^b (g \circ f)f' = \int_{f(a)}^{f(b)} g$$

(Aby wyznaczyć całkę w ostatnim wzorze, dobrze jest odwołać się do tablic całek.)

$$E_k = mc^4 \int_0^{v_T} \frac{v_x}{(v_x^2 - c^2)^2} dv_x = \frac{1}{2} mc^4 \left[\frac{1}{c^2 - v_x^2} \right]_0^{v_T}.$$

Ostatecznie, relatywistyczna energia kinetyczna cząstki o masie m poruszającej się z prędkością v_T :

$$E_k = \frac{1}{2} m\gamma^2 c^2 - \frac{1}{2} mc^2 = \frac{1}{2} m\gamma^2 v_T^2, \quad (2)$$

gdzie (postulujemy) $E = \frac{1}{2} m\gamma^2 c^2$ jest całkowitą energią cząstki, $E_0 = \frac{1}{2} mc^2$ - jej energią spoczynkową; $\gamma = (1 - v_T^2 c^{-2})^{-\frac{1}{2}}$.

(Einstein zaproponował zależności $E_k = m\gamma^2 c^2 - mc^2$, $E = m\gamma^2 c^2$, $E_0 = mc^2$.)

Zauważmy, że dla małych prędkości cząstki względem prędkości światła $v_T \ll c$ ze wzoru (2) otrzymujemy klasyczny wzór na energię kinetyczną ciała:

$$E_k \approx \frac{1}{2}mv_T^2.$$

Reasumując – cząstka o masie m i prędkości v posiada według mechaniki relatywistycznej (szczególnej teorii względności):

- energię całkowitą: $E = \frac{1}{2}m\gamma^2 c^2$,
- energię spoczynkową: $E_0 = \frac{1}{2}mc^2$,
- energię kinetyczną: $E_k = \frac{1}{2}m\gamma^2 v^2$,

gdzie czynnik Lorentza $\gamma = \left(1 - \frac{v^2}{c^2}\right)^{-\frac{1}{2}}$.

Z niecierpliwością oczekujemy potwierdzenia lub odrzucenia tych wzorów przez praktykę, doświadczenie naukowe lub eksperyment laboratoryjny.

Dr Zbigniew Osiak jest fizykiem teoretykiem, historykiem fizyki, zwolennikiem szczególnej (STW) i ogólnej (OTW) teorii względności, ale konstruktywnym krytykiem tych teorii, autorem kilkudziesięciu publikacji. Na podstawie uzyskanych przez siebie nowych rozwiązań równań polowych Einsteina opracował model kosmologiczny Wszechświata wyjaśniający w sposób naturalny wiele zjawisk, w tym szybkie poczerwienienie światła dla odległych galaktyk (którego obowiązujący model Wielkiego Wybuchu i rozszerzającego się Wszechświata nie objaśnia). Zbigniew Osiak pisze o sobie: „należę do pokolenia fizyków, dla których idolami byli Albert Einstein, Lew Nikolajewicz Landau i Richard P. Feynman. Einstein zniewolił mnie potęgą swej intuicji. Landaua podziwiam za rzetelność, precyzję i prostotę wywodów oraz instynktowne wyczuwanie istoty zagadnienia. Feynman urzekł mnie lekkością narracji i subtelnym poczuciem humoru”.

Źródła

- [1] Z. Osiak, *Energy in Special Relativity*, ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5007-306X> [PDF].
- [2] Z. Osiak, *Szczególne Teoria Względności*, ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5007-306X> [PDF].
- [3] B. Muhyedeen, “New Concept of Mass-Energy Equivalence”, *European Journal of Scientific Research*, Vol. 26, No. 2 pp. 161-175, (2009) [PDF].
- [4] https://pl.wikipedia.org/wiki/Równoważność_masy_i_energii [6.09.2016].
- [5] https://pl.wikipedia.org/wiki/Transformacja_Lorentza [6.09.2016].
- [6] <http://www.edunauka.pl/fizprawafizyki.php> [6.09.2016].
- [7] [https://pl.wikipedia.org/wiki/Heurystyka_\(zarządzanie\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Heurystyka_(zarządzanie)) [6.09.2016].
- [8] B. Piłat, J. M. Wasilewski, *Tablice całek*, WNT 1983.

Joanna Karczyńska neurologopeda kliniczny i specjalista wczesnej interwencji logopedycznej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Rychwale

Z TEKI NEUROLOGOPEDY (3)

Neurologopeda w roli diagnosty

Często zastanawiam się, jak daleko sięgają możliwości terapeutyczne? Czy brak wiedzy w danym temacie to efekt niedouczenia? Czy może posiadanie jej w satysfakcjonującej pełni przerasta już kompetencje neurologopedy? Od lat walczę z dylematem, jak daleko sięgać może nasza interwencja terapeutyczna i czy nie wchodzimy już w zakres obowiązku innego terapeuty, albo co gorsza lekarza? Dziś słów kilka o neurologopedzie w roli diagnosty, bo choć nasze działania mogą przerastać kwalifikacje logopedy, to celna porada i sugestia nikomu jeszcze nie zaszkodziła.

Weźmy przykład dziecka 6-letniego przychodzącego na terapię z powodu bardzo niezrozumiałej wymowy, zniekształcania i opuszczania głosek – taką otrzymujemy informację od rodziców, opiekunów prawnych. Diagnozujemy przypadek jako dyslalię – jesteśmy pewni, że wystawiamy diagnozę logopedyczną z naszej „dzięki”, że poddajemy się temu, co logopedyczne. Sumienie terapeuty nakazuje nam przejść do ćwiczeń, posadzić dziecko przed lustrem, wyciągnąć waciki, gaziki, piórka, słomki, udzielić wskazówek do dalszej pracy w domu i szczęśliwie pożegnać małego pacjenta. Prognozy stycznie spodziewamy się sukcesów terapeutycznych i wygranej na polu walki, zadowolenia rodziców i pełnej satysfakcji zawodowej. Pokora, jakiej nauczyło mnie życie zawodowe, każe jednak domniemywać, że niekoniecznie tak właśnie potoczy się owa terapia...

Jak wynika z badań Polskiego Związku Logopedów, działania diagnostyczne neurologopedów można podzielić na:

- aktywne,
- bierne,
- niezdecydowane.

Mam ogromną nadzieję, że większość z nas realizuje typ aktywny, choć z podkreślaną pokorą. Aktywnego diagnostę poznajemy po szerokiej i pogłębionej wiedzy dotyczącej zaburzeń mowy i rozwoju języka oraz metodologii badań, a także znajomości różnych metod nie tylko terapeutycznych, ale i diagnostycznych w postaci wystandaryzowanych i znormalizowanych testów. Sprzyja temu aktywne uczestnictwo w zespołach diagnostycznych, umiejętność obrony własnej diagnozy oraz zerwanie z dotychczasowym stereotypem logopedy w systemie oświaty.

Zatem przyjmując dziecko na terapię rzekomo tylko zwykłej dyslalii nie tylko chcemy, ale wręcz musimy wkroczyć w zakres obowiązków innego specjalisty w procesie diagnostycznym. Nie ma innego wyjścia, przecież ta dyslalia nie wzięła się znikąd. Zdiagnozować przyczynę to już 50% sukcesu, wyeliminować ją przy wsparciu innych specjalistów to 25%, zatem my w terapii wypracowujemy 25%, ale to sukces nas wszystkich – ludzi zaangażowanych w proces usprawniania tego dziecka.

Na przykładzie naszego pacjenta, po przeprowadzeniu kompleksowego wywiadu i ocenie sposobu wadliwie realizo-

wanych głosek możemy lub wręcz musimy widzieć szereg zaburzeń w obrębie kompleksu orofacjalnego. Koniecznością jest przeprowadzenie zhierarchizowanych czynności, pamiętając o tym, że:

Oddychanie przez nos jest najważniejszym czynnikiem warunkującym prawidłowy wzrost twarzoczaszki (ograniczone oddychanie przez nos predysponuje do powstawania wad zgryzu i wymowy). Oddychanie przez usta wymusza pozycję języka niską i doprzednią, powodując słabe napięcie mięśni żwaczy.

Co gorsza, oddychanie przez usta powoduje całą „lawinę” zmian w jamie ustnej, powodując nieprawidłowe połykanie i napięcie mięśni.

Atypowe połykanie uniemożliwia napięcia mięśni żwaczy, nie stymuluje rozwoju szczęki i modelowania podniebienia.

Wzorzec wzrostu w obrębie twarzoczaszki jest zwykle zdefiniowany przez wzorzec mięśniowy, a działanie mięśni zależy od sposobu oddychania i połykania.

Zatem diagnoza musi być oparta na rozpoznaniu czynników etiologicznych oraz zmian funkcjonalnych powodujących w tym przypadku wady zgryzu, te natomiast spowodowały wady wymowy. Zatem sugestią naszą jest jak najszybsze skonsultowanie dziecka z ortodontą, stomatologiem, który wyeliminuje wadę zgryzu – dopiero przy wsparciu tych specjalistów możemy efektywnie przystąpić do pracy logopedycznej. Ubolewam nad tym, że często zdarzają się przypadki dzieci pochodzących z mało skutecznej terapii bez efektów, a wystarczyło tylko odszukać i wyeliminować przyczynę zaistniałego stanu rzeczy. Dziecko, dorosłego, ucznia, pacjenta zawsze należy diagnozować globalnie i rozłożyć wszystko, co przyczyniło się do powstania zaburzeń, na części pierwsze. Jest to dla mnie wykładnikiem skutecznej terapii logopedycznej.

Na zakończenie słów kilka o otaczającej nas rzeczywistości. Neurologopeda nie zaistnieje w roli diagnosty, jeśli nie będzie miał miejsca do przeprowadzenia dokładnych badań. Nie może to być pokój nauczycielski ani przechodnia, czy co gorsza kącik zabaw. Dokładne badanie logopedyczne wyklucza też pracę zespołową, zatem nie może być sytuacji, gdzie w tym samym pomieszczeniu (w tym samym czasie) prowadzi terapię ktoś inny. Wystrój wyposażenie gabinetu ma ogromne znaczenie. Moim skromnym zdaniem lepiej eksponować narzędzia diagnostyczne niż zabawki i gry – nic dziwnego zatem, że wielu rodziców postrzega nas przez pryzmat zabawy i taka też „łatka” do nas przyłgnęła. Stąd chyba tak mała ilość miejsc, gdzie neurologopedę postrzega się raczej przez pryzmat ćwiczeń mowy, a nie diagnostyki. Do dziś niestety na bardzo małą skalę jesteśmy obecni w składach zespołów orzekających o niepełnosprawnościach, m.in. osób z zaburzeniami mowy. Może warto zastanowić się nad tym, dlaczego...

Aleksandra Czaplicka-Wojtas nauczyciel konsultant CDN w Koninie

Konkurs na scenariusz „Znaczenie chrztu Polski dla budowania tożsamości państwa i narodu”

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie z okazji 1050. rocznicy chrztu Polski zorganizowało konkurs na scenariusz działań edukacyjnych na temat: „Znaczenie chrztu Polski dla budowania tożsamości państwa i narodu”.

Celem konkursu było promowanie kluczowego dla losów Polski wydarzenia historycznego, a ponadto: uatrakcyjnienie form edukacji patriotycznej i regionalnej; pogłębienie wiedzy o chrystianizacji Polski, o organizacji państwa Piastów,

o wpływie chrztu Polski na wszystkie sfery życia; motywowanie nauczycieli do poszukiwania efektywnych metod pracy z uczniem oraz opracowywania własnych scenariuszy lekcji lub innych działań dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych; popularyzacja nowatorskich rozwiązań metodycznych. Organizatorzy oczekiwali scenariuszy lekcji wychowawczej lub lekcji dowolnego przedmiotu (np. języka polskiego, historii, wiedzy o kulturze) bądź propozycji różnorod-

nych działań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych (np. projektu edukacyjnego, zajęć pozalekcyjnych, konkursu, uroczystości, wycieczki albo innej dowolnej formy zaproponowanej uczniom). Adresatami byli przede wszystkim

nauczyciele wszystkich typów szkół województwa wielkopolskiego, studenci kierunków pedagogicznych oraz osoby zainteresowane tematyką. Scenariusze należało nadsyłać na adres CDN w Koninie do 20 kwietnia 2016 roku. Pomysłodawczynią konkursu oraz koordynatorką z ramienia CDN w Koninie była Aleksandra Czaplicka-Wojtas.

Uroczystość podsumowania konkursu odbyła się 14 czerwca 2016 r. w sali widowiskowej CKiS Domu Kultury „Oskard”.

Komisja konkursowa postanowiła przyznać nagrody za I, II i III miejsce oraz dyplom za wyróżnienie:

- I MIEJSCE: osoby nagrodzone reprezentowały Prywatne Liceum Ogólnokształcące Sióstr Niepokalanek z Szymanowa: Agnieszka Sławińska, s. Bogna Marta Ciebiera, ucz. kl. II – za projekt gimnazjalny „1050. rocznica – śladami Mieszka I”; Agnieszka Sławińska – za scenariusz lekcji dla gimnazjum „Znaczenie chrztu Polski dla budowania tożsamości państwa i narodu”; s. Bogna Marta Ciebiera, Agnieszka Sławińska i in. – za prezentację filmową;
- II MIEJSCE: nauczyciele Szkoły Podstawowej w Przykoni Sylwia Wysocka-Rykała i Aneta Łysiak – za projekt edukacyjny; nauczyciele Gimnazjum w Słupcy Ewa Grażyna Kistela i Izabela Michalak za scenariusz „Malarska wizja chrztu Polski na obrazie Jana Matejki”;
- III MIEJSCE: nauczyciele Szkoły Podstawowej w Golinie Beata Mateczak i Przemysław Ciesielski – za scenariusz lekcji „Świętujemy 1050. rocznicę chrztu Polski”;
- WYRÓZNIENIE: nauczyciele Szkoły Podstawowej w Przykoni Sylwia Wysocka-Rykała i Aneta Łysiak – za scenariusz zajęć pozalekcyjnych.

Agnieszka Sławińska nauczycielka Prywatnego Liceum i Gimnazjum Sióstr Niepokalanek w Szymanowie

Wybór materiałów ze scenariusza lekcji dla gimnazjum i projektu „Śladami Mieszka I – 1050. rocznica chrztu Polski”

Temat lekcji: 1050. rocznica – chrzest Polski w budowaniu tożsamości państwa i narodu

GRUPA I – OBCHODY 1050. ROCZNICY CHRZTU

1200 gości, w tym prezydent Andrzej Duda, rząd, parlamentarzyści, zostało zaproszonych na obchody 1050. rocznicy chrztu Polski w Poznaniu – poinformował marszałek Sejmu Marek Kuchciński. Przypomniawszy, że głównym wydarzeniem będzie Zgromadzenie Narodowe (Poznań, obchody 1050. rocznicy chrztu Polski – w: <http://www.portalsamorządowy.pl/wydarzenia-lokalne/poznan-obchody-1050-rocznicy-chrztu-polski-1-2-tys-gosci-na-uroczystosciach,76786.html>).

W konferencji na temat obchodów rocznicy biorą udział przedstawiciele Kościoła, prymas Polski abp Wojciech Polak, sekretarz KEP bp Artur Miziński, marszałkowie Sejmu Marek Kuchciński i Senatu Stanisław Karczewski. Są na niej prezentowane wydarzenia towarzyszące obchodom rocznicy chrztu – zarówno kościelne, jak i państwowe oraz samorządowe. Współorganizatorem konferencji jest KAI. Kuchciński powiedział, że obchody będą podsumowaniem skali zmian w życiu Polski i Polaków. Dodał, że decyzje polityczne podjęte w 966 r. i podczas milenium 50 lat temu były źródłem aksjologicznym dobrej zmiany dla Polski. Jak mówił, to ważne, ponieważ jest przekonanie, że nie będzie

dobrej zmiany bez odnowienia ładu moralnego opartego na chrześcijaństwie oraz bez wpisania tego w historię Polski. Kuchciński dodał, że jest to także ważne z tego powodu, że przez ostatnie 26 lat „świadomość społeczna Polaków została osadzona na przekonaniu, że jesteśmy naznaczeni piętnem klęski, a nasza cała historia została zdominowana przez błędy polityczne”. Przekonywał, że chrzest Polski w 966 r. i rocznica 1000-lecia tej tezie zaprzeczają – były to wydarzenia świadczące o mądrości i odpowiedzialności.

Główne wydarzenie związane z obchodami zostanie zorganizowane 15 kwietnia o godz. 12 w Poznaniu. Odbędzie się tam Zgromadzenie Narodowe, a prezydent Duda został poproszony o skierowanie stamtąd słów do Polaków. Karczewski zwrócił uwagę, że będzie to wielkie wydarzenie; po raz pierwszy Zgromadzenie Narodowe odbędzie się poza Warszawą. „Pan prezydent w orędziu będzie na pewno mówił o wspólnocie naszej narodowej – jak należy ją budować i jakie przed nami, politykami, przed Kościołem jest zadanie. [...] Będzie mówił, że Kościół, nasza historia są spoiwem w budowanie naszej wspólnoty obywatelskiej” – powiedział. „Bez chrztu mogło nie być państwa polskiego, ani Polaków,

ani naszej wielkiej historii i kultury” – mówił przewodniczący KEP abp Stanisław Gądecki. Jak dodał, Mieszko I, przyjmując chrzest, wprowadził naród polski w nowy świat, nową kulturę, strukturę państwa i nowe prawo. „Narodziny państwa polskiego i jego chrzest są ze sobą ściśle związane” – powiedział.

PYTANIA DLA GRUPY:

1. W jaki sposób władze Polski obchodzą 1050. rocznicę chrztu naszego kraju?
2. Jakie najważniejsze instytucje państwowe będą uczestniczyć w obchodach?
3. Czy kościół i państwo będą razem obchodzić uroczystości chrztu w 2016 roku?

ZADANIE DLA GRUPY:

Wymyślcie uroczyste hasło obchodów chrztu w 2016 roku i narysujcie plakat promujący te obchody (uwzględnijcie również władze Polski na plakacie).

GRUPA II – MILENIUM CHRZTU POLSKI

Stefan Kardynał Wyszyński, *Zapiski milenijne. Wybór z dziennika Pro Memoria z lat 1965–1967*, Warszawa 1996, s. 50-55.

9 IV 1966, Wielka Sobota, Warszawa – Gniezno

Dziś przypada liturgiczne Tysiąclecie Chrztu Polski, które miało miejsce w Wielką Sobotę 966 roku.

Godz. 7.00 – Wyjeżdżam do Gniezna na uroczystość Wigilii Wielkanocnej. Droga dobra, szkody zimowe naprawiono. Towarzyszy mi ks. prałat Padacz. Całą drogę modlimy się i pracujemy. Są to wymarzone godziny samotności i pracy.

Godz. 10.15 – w Gnieźnie. Oczekują księża biskupi Bernacki i Czerniak, ks. kanclerz Palewodziński i ks. infułat Raiter. W krótkiej gawędzie dowiadujemy się, ile imprez szykuje miasto na 16 i 17 kwietnia, byleby przeszkodzić obchodom kościelnym. Ulice pokryte są już napisami, sprowadzono cyrk, zapowiadają „Faraona” po bajecznie niskiej cenie. Nagle popsuło się na węzle światło elektryczne, które trzeba „reperować do dwunastej w nocy”. Istna mobilizacja złośliwości i dokuczliwości, do czego używa się władz administracji państwowej. i po cóż to wszystko – by dokuczać własnym obywatelom.

Godz. 12.00 – Konferencja z biskupem Czerniakiem o przygotowaniach na 14 kwietnia. Jest zakaz odwiedzenia Ostrowa Lednickiego, gdzie biskupi mieli odśpiewać *Te Deum*. Zamknięto też Biskupin.

Godz. 13.00 – Ks. kanclerz Palewodziński przynosi Krzyż Prymasowski, sporządzony dla Katedry, jako dar Tysiąclecia od Prymasa Polski. Dzieło mistrza tyrały z Poznania.

Godz. 18.00 – Wigilia Wielkanocna w Bazylice Prymasowskiej. Trudno zebrać uczucia. Bazylikę wypełniło około 12 tysięcy ludzi, więcej oblepiło mury, jak pszczoły, od zewnątrz. Biskup Czerniak poświęcał ogień i zapalał paschały 6 parafii gnieźnieńskich. Infułat Raiter śpiewał *Exsultet*, ja poświęciłem wodę chrzcielną dla sześciu chrzcielnic, w otoczeniu proboszczów parafii gnieźnieńskich, a biskup Bernacki śpiewał *Mszę Świętą*. Nie jest to liturgicznie, ale milenijnie. Bóg nie odmówił łaski. Przemawiałem pod koniec, gdy proboszczowie wyruszali z misami chrzcielnymi do swych parafii. Prawdziwie Wigilia Milenijna.

Wraz z Sobotą Wigilijną kończy się Wielka Nowenna Narodu przed Tysiącleciem Chrztu Polski. Wielkanoc rozpoczy-

na rok *Te Deum* Narodu. Dziewięć lat wydajnej pracy dwóch Komisji Episkopatu, Duszpasterskiej i Maryjnej; 9 lat pracy Konferencji Episkopatu, na których większość czasu zajmowały rozważania nad programowaniem Wielkiej Nowenny; 9 lat pracy w kuriach diecezjalnych i na zebraniach księży dziekanów i dekanalnych; a zwłaszcza pracy duchowieństwa, które te programy wprowadziło w życie, lepiej lub gorzej, a nieraz wprost po bohatersku, zwłaszcza gdy Wielka Nowenna zesła się z Soborem. 9 lat pracy Ojców Paulinów i Prymasowskiego Instytutu Ślubu Narodów, który poświęcił połowę swoich członków na prace redakcyjne, konstrukcyjne, techniczne, wykonawcze, w centrali pracy. Trzeba mieć przed oczami ogrom tej pracy połączonej z modlitwą, czuwaniem, umartwianiem, udręką, jakże niekiedy dokuczliwą, gdy trzeba było przezwyciechać spokojnie tyle dokuczliwości, złośliwości prasy ateistycznej i komunistycznej, szkalowania, przeinaczania najprostszych myśli, słów i intencji.

Miłosierdzie Boże nad tymi błogosławionymi pomocnikami, których Bóg przysłał. Wydaje mi się, że główne zadanie, dla którego pracuję jako Prymas, zwłaszcza po wyjściu z więzienia, zostało zakończone. Bóg przebaczył słabość i nieumiejętność ludzką. A Matka nasza wszystko usprawiedliwi – *Per Mariam – soli Deo!*

Kard. Stefan Wyszyński. Uroczystości Tysiąclecia Chrztu Polski. Piekary Śląskie, 1966 r.

10 IV 1966, Wielkanoc Milenijna, Gniezno– Warszawa

Godz. 5.00 – Wyjazd z Gniezna do Warszawy. Miasto pogrążone w ciszy. Na ulicach nie widać żywej duszy. Są tylko rozstawione posterunki MO. Zanim dojechaliśmy do mostu, minęliśmy 3 zdwojone. Po drodze przeżywano ranek rezurekcyjny. [...] Na Kościelcu potok ludzki jest tak silny, że trzeba jechać środkiem drogi. W Kole właśnie procesja okrąży Faraę. Później widzimy już tylko tłumy stojących przed kościołami tych, co nie pomieścili się wewnątrz.

14 IV 1966, Czwartek Wielkanocny, Gniezno

Godz. 15.30 – Po obiedzie wszyscy biskupi zebrali się w rezydencji, skąd rozpoczął się pochód do Katedry. Przyjechało 63 biskupów, a więc wyjątkowo licznie. Uroczystą sesję zagałem krótkim przemówieniem, po czym prof. Kłoczowski z KUL wygłosił prelekcję o Gnieźnie Mieczysława i Chrobrego. Mówił z wielkim entuzjazmem. Wysłuchano go z uwagą. Po prelekcji wyruszyła procesja na Wzgórze Lecha. Niesiono piękny krzyż z kościoła Św. Krzyża, zabytkowy, z wieku XII, dalej wędrowny obraz Matki Bożej, fotografię Ojca Świętego, Ewangeliarz zwany św. Wojciecha, kielich Dąbrówki, ramię św. Wojciecha, relikwiarz św. Bogumiła i paschały wielkanocny. Procesja podążyła na trybuny, przygotowane na tle kolegiat i kościoła św. Wojciecha. Tutaj delegacje niosące święte znaki wygłaszały swoje przemówienia. Po czym odprawiłem *Mszę świętą* pontyfikalną. Dzień pogodny, słoneczny, chociaż chłodny, tak że wielu biskupów bardzo przeziębło. Udział wiernych około 30 tys. Okazało się, że jest to miejsce o wiele lepsze dla podobnych uroczystości, aniżeli strona południowa Katedry.

Podniosła to była chwila, gdy śpiewano *Te Deum* – Narodu, przy dźwiękach dzwonu Wojciechowego i dzwonów całego miasta. Po odśpiewaniu *Te Deum* młodzież składała swoje przyrzeczenia. Na nowe tysiąclecie. Po czym uformowała się ►►

procesja powrotna do Rezydencji prymasowskiej. Wśród wielkich tłumów biskupi przeszli przez plac Katedralny. Krzyż ustawiono na stopniach ołtarza, obok Obrazu wędrującego. Biskupi przeszli na balkon, skąd wygłosiłem przemówienie i udzieliliśmy błogosławieństwa.

Długo jeszcze wierni śpiewali, wypełniając plac. Ruch na ulicach był wstrzymany, autobusy skręcały w boczną ulicę. Wszyscy byliśmy głęboko przejęci wspaniałą uroczystością. [...]

16 IV 1966, Sobota Wielkanocna, Gniezno – Poznań

Godz. 17.00 – Zebrałiśmy się w Bazylice Prymasowskiej na konkluzyjne nabożeństwo o uroczystościach milenijnych w Gnieźnie. Nieszpory celebrował biskup Wojtyła. Właśnie gdy rozpoczęliśmy śpiew „Niechaj będzie pochwalony”, odezwały się armaty na salut dla marszałka Spychalskiego, który na pobliskim placu Wolności odprawiał obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego (forsowanie Odry). Przedziwne wrażenie wywiera ten śpiew przy odgłosie armat. Wkrótce armaty ucichły, a śpiew trwał dalej. Po nieszporach piękne kazanie wygłosił biskup Ablewicz.

Następnie przekazaliśmy Obraz delegacji poznańskiej. W krótkim przemówieniu zakończyłem diecezjalne uroczystości milenijne. Właśnie gdy wyprowadzono Obraz, na Rynku powstało zamieszanie; ludzie przerwali kordon milicji mundurowej, który odgradzał Rynek od Katedry i rzucili się ku Katedrze. [...] Fantastycznie przybrane miasto składało hołd Matce Naj-

świętszej.

[...] Co działo się po drodze, trudno jest opisać. Właściwie szpaler ludzi nie kończył się wzdłuż drogi, przez wieś i miasteczka. W pewnym momencie minęła nas ekipa wozów dygnitarzy wracających z „wypraw na Gniezno”. Szczególnie entuzjastycznie witało Obraz Iwno, Kostrzyn i Swarzędz. A później już trzeba było przebijać się wolno, aż do samej Fary poznańskiej. Miasto wciąż szalało. Na Rynek przyfary wpechnęliśmy się niemal siłą. Wóz kaplicę prowadził o. Przeor i o. Generał Paulinów. Pochód do Fary, po wyjęciu Obrazu z wozu, był wielkim triumfem, wśród nieprzerwanego krzyku i śpiewów. Na szczęście ks. Jany panował nad sytuacją – w Farze zasiedli wszyscy biskupi polscy; po czym stany witały Matkę Najświętszą i wygłaszały swoje śluby.

PYTANIA DLA GRUPY:

1. Kto przeprowadził uroczystościom milenijnym w 1966 roku?
2. Jaka była różnica pomiędzy uroczystościami kościelnymi i państwowymi?
3. Jak prymas tysiąclecia wspominał milenium?
4. Czy władzom komunistycznym udało się przeszkodzić w uroczystościach kościelnych?

ZADANIE DLA GRUPY:

Przeprowadźcie audycję radiową z Prymasem Tysiąclecia – kardynałem Stefanem Wyszyńskim na temat obchodów 1000-lecia chrztu Polski. Przedstawcie ją na forum klasy.

Beata Matczak, Przemysław Ciesielski nauczyciele Szkoły Podstawowej w Golinie

Projekt edukacyjny „Świętujemy 1050. rocznicę chrztu Polski”

1. Cele operacyjne:

- gromadzenie materiałów na temat kluczowego dla losów Polski historycznego wydarzenia,
- poszerzenie wiedzy o postaciach związanych z chrztem Polski,
- pogłębienie wiedzy o chrystianizacji Polski, o organizacji państwa Piastów, o wpływie chrztu Polski na wszystkie sfery życia,
- popularyzacja nowatorskich rozwiązań metodycznych,
- wskazanie na znaczenie chrztu Polski.

2. Cele wychowawcze:

- kształtowanie tożsamości narodowej,
- wzmocnienie „ducha patriotyzmu”,
- wymienianie się doświadczeniami i refleksjami na temat chrztu Polski.

3. Treść projektu:

Niewątpliwie bardzo ważnym wydarzeniem historycznym w dziejach naszego narodu było przyjęcie przez przedstawiciela rodu Piastów – księcia Mieszka I chrztu w 966 r. Data ta uznawana jest swoisty fundament dla formowania się polskiej państwowości. W związku z powyższym z okazji 1050. rocznicy chrztu Polski społeczność Szkoły Podstawowej im. Juliusza Słowackiego w Golinie bierze

udział w ciekawych, projektowych inicjatywach mających na celu kształtowanie patriotyzmu i kultywowanie historii naszej ojczyzny ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia przyjęcia chrztu przez Mieszka I i jego późniejszymi skutkami rzutującymi na historię Polski. W ramach cyklu kreatywnych działań uczniowie wraz z dyrekcją i nauczycielami przypominają to kluczowe w dziejach wydarzenie, jednocześnie zwracając szczególną uwagę na jego znaczenie poprzez przygotowanie m.in.: przedstawienia, plakatów, prac plastycznych, albumów, prezentacji multimedialnych, konkursów, ulicznego maratonu oraz happeningu. Wszystko to w ramach projektu edukacyjnego „Świętujemy 1050. rocznicę chrztu Polski”, którego założenia wcielane są w życie od 1 marca do 31 maja 2016 r. Wpisują się w niego zaplanowane wcześniej bardzo oryginalne w swojej formie działania realizowane za pośrednictwem atrakcyjnych metod i form pracy z uczniami.

4. Sposoby realizacji (zadania/działania) oraz ramy czasowe poszczególnych etapów i całego przedsięwzięcia:

- termin realizacji całego przedsięwzięcia: 1 marca-31 maja 2016 r.,
- terminy poszczególnych działań/etapów:

Lp.	Działanie	Odpowiedzialni za motywowanie dzieci	Termin
1.	Portret Mieszka I ołówkiem. Wykonanie w swoich salach wystawy prac.	wychowawcy oddziałów 0	do 11 marca br.
2.	Portret księżnej Dąbrówki kredkami. Wykonanie w swoich salach wystawy prac.	wychowawcy klas I	do 11 marca br.
3.	Albumy o chrzcie Polski. Wykonanie w swoich salach wystawy prac.	wychowawcy klas II	do 11 marca br.
4.	Postaci przestrzenne Mieszka I lub Dąbrówki albo bp. Jordana z plasteliny, modeliny, masy solnej. Wykonanie w swoich salach wystawy prac.	wychowawcy klas III	do 11 marca br.
5.	Plakaty techniką kolażu o chrzcie Polski.	wychowawcy klas IV–VI	do 11 marca br.
6.	„Bądźcie wierni łasce chrztu świętego” – konkurs plastyczny.	siostra katechetka	marzec/kwiecień br.
7.	Wyjazd do Gniezna na jubileuszowe uroczystości.	siostra katechetka, polonista	14 kwietnia br.
8.	Okolicznościowy happening na rynku pod pomnikiem Kazimierza III Wielkiego.	germanistka, anglistka, polonista	15 kwietnia br.
9.	Przedstawienie w kościele.	siostra katechetka	17 kwietnia br.
10.	Wystawa plakatów klas IV–VI na korytarzu szkoły.	plastyk, nauczyciele wspomagający	do 21 kwietnia br.
11.	Wystawa publikacji (książki, czasopisma itp.) w bibliotece o chrzcie Polski.	dyrektor, wicedyrektor, bibliotekarka	do 21 kwietnia br.
12.	Prezentacje multimedialne o chrzcie Polski (klasy IV–VI).	informatycy	do 21 kwietnia br.
13.	Tematyczne gazetki na korytarzu szkoły o chrzcie Polski.	opiekunowie świetlicy	do 21 kwietnia br.
14.	Tematyczne gazetki na korytarzu szkoły o Mieszku I i Dobrawie.	nauczyciele wspierający	do 21 kwietnia br.
15.	Przygotowanie rebusów, krzyżówek dotyczących chrztu Polski.	szkolni pedagodzy	do 29 kwietnia br.
16.	Quizy na lekcjach historii w klasach IV–VI o chrzcie Polski.	historycy	do 29 kwietnia br.
17.	Warsztaty historyczne w bibliotece publicznej (zajęcia z historykiem).	anglista, polonista	kwiecień/maj br.
18.	Warsztaty plastyczne w domu kultury (wykonanie kukielek).	anglista, polonista	kwiecień/maj br.
19.	Turniej piłki nożnej kl. IV–VI („Orlik” lub stadion).	nauczyciele wychowania fizycznego	do 13 maja br.
20.	Rysunki postaci z chrztu Polski w programie komputerowym (np. Paint) – kl. IV–VI.	informatyk	do 20 maja br.
21.	Gra miejska „Minęło 1050 lat”.	anglista, polonista	do 20 maja br.
22.	Maraton ulicami Gminy – kl. IV–VI.	nauczyciele wychowania fizycznego	do 31 maja br.
23.	Autorska praca plastyczna pt. „Świętujemy 1050. rocznicę chrztu Polski”. Umieszczenie jej w antyramie.	plastyk	do 31 maja br.
24.	Moje wyobrażenie tamtej chwili... – opis zdarzenia z 966 r.	poloniści	do 31 maja br.
25.	Cyfry ważne dla początku polskiej państwowości – plakaty.	matematycy	do 31 maja br.
26.	Rajd rowerowy do Kazimierza Biskupiego pod hasłem: „966 r. Pamiętamy!”.	grupa nauczycieli	do 31 maja br.

6. Środki dydaktyczne i zasoby (zaplecze):

- szeroko pojęte materiały plastyczne (papier, kredki, plastelina, patyczki itp.),
- komputery stacjonarne, laptopy, łącze internetowe,
- kolorowe płótna,
- publikacje książkowe, czasopisma,
- piłka, stopery.

Zasoby: sala komputerowa, Centrum Multimedialne w bibliotece.

7. Adresaci projektu:

- uczniowie oddziałów 0, klas I–VI,
- lokalna społeczność,
- władze samorządowe,
- miejscowe duchowieństwo.

8. Wykonawcy:

- nauczyciele i wychowawcy oddziałów 0, klas I–VI, katechetki,
 - dzieci oddziałów 0, klas I–VI.
- Współpraca: rodzice uczniów, dom kultury, biblioteka publiczna, Siostry Opactwa Bożej, lokalne media.

9. Sposoby komunikowania się (komunikacja wewnętrzna – obieg informacji w obrębie zespołu, komunikacja zewnętrzna – media):

W Szkole Podstawowej im. Juliusza Słowackiego w Golinie koordynatorami projektu edukacyjnego „Świętujemy 1050. rocznicę chrztu Polski” są Beata Matczak i Przemysław Ciesielski, którzy opracowali plan poszczególnych działań dla zespołów nauczycieli uczących na poszczególnych poziomach i w obrębie różnych przedmiotów. Służą oni radą i pomocą (komunikacja wewnętrzna). Podejmowane wspólnie z uczniami inicjatywy są fotografowane i stosownie opisane. Relacje z nich są później przesyłane do lokalnych mediów (komunikacja zewnętrzna):

- www.spgolina.edu.pl,
- www.wirtualnykonin.pl,
- www.golina.pl,
- www.archidiecezja.pl,
- www.koninskagazetainternetowa.pl,
- „Gazeta Słupecka” z dodatkiem „Gazeta Golińska”,

- „Przewodnik Katolicki”,
- „Przegląd Koniński”
- www.tvwielkopolska.pl/index.php/konin.

10. Sposoby monitorowania i oceny wykonywanych zadań:

Wszystkie z podjętych akcji i działań w ramach projektu edukacyjnego będą ze strony uczniów i wspierających je nauczycieli na bieżąco monitorowane i oceniane przez dyrektora szkoły. Potwierdzeniem tego będzie ewaluacja wewnętrzna z realizowanych inicjatyw, która oparta zostanie o metody „burzy mózgow” i wywiadu z uczestnikami projektu na temat najciekawszych i najbardziej twórczych działań oraz ogólne podsumowanie osiągniętych efektów w formie galerii zdjęć na stronie internetowej placówki. Na pewno zadania podjęte przez społeczność Szkoły Podstawowej im. Juliusza Słowackiego w Golinie zapiszą się w pamięci uczestników projektu i ich opiekunów. Przyczynią się do poszerzenia ich wiedzy na temat znaczenia tak kluczowego dla dziejów polskiego narodu wydarzenia, jakim był chrzest Polski w 966 r.

11. Forma prezentacji rezultatów:

- tematyczne artykuły publikowane w mediach (tygodniki),
- galeria zdjęć na stronie internetowej szkoły,
- okolicznościowa prezentacja multimedialna z najciekawszymi inicjatywami podjętymi w ramach projektu przedstawiona rodzicom np. podczas wywiadówki.

Iwona Hudańska, Małgorzata Pogodska nauczyciele konsultanci CDN w Koninie

Konferencje wrześniowe „Po co? Co? Jak? I kto?”

Tradycyjnie na początku roku szkolnego w dniach 2-3 września 2016 r. Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie wraz z Miejskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Koninie zorganizowało konferencje metodyczne dla dyrektorów, nauczycieli, wychowawców, pedagogów, psychologów szkolnych wszystkich typów szkół i placówek oświatowych subregionu konińskiego. W Szkole Podstawowej nr 9 i Gimnazjum nr 3 w Koninie oraz w Młodzieżowym Domu Kultury odbywały się spotkania w 25 grupach, uczestniczyło w nich łącznie 1743 osób.

Hasłem tegorocznego przedsięwzięcia było: „Po co? Co? Jak? I kto? Czyli o nauczaniu i wychowaniu w roku szkolnym 2016/2017”.

W trakcie konferencji przedstawione zostały zagadnienia związane z realizacją:

- treści przedmiotowych i zagadnień wychowawczych,
- treści dotyczących aktualnej polityki oświatowej państwa,
- oferty doskonalenia na rok szkolny 2016/2017.

Część merytoryczno-metodyczna dotyczyła planowania pracy dydaktyczno-wychowawczej ze skupieniem szczególnej uwagi uczestników na celowość, dobór treści i metod oraz technik i form realizacji zajęć z uczniem/dzieckiem. Ponadto ważnym elementem było omówienie zagadnienia związanego z autoewaluacją i ewaluacją podejmowanych działań nauczycielskich jako istotnie wpływającego na efektywność realizacji podstawy programowej.

W dalszej kolejności omawiane były:

- treści dotyczące aktualnej polityki oświatowej państwa,

- obowiązujące od 1 września 2016 zmiany w prawie oświatowym,
- wnioski i rekomendacje dla szkół z nadzoru pedagogicznego.

W tej części prelegenci skupili uwagę uczestników na omówieniu podstawowych kierunków aktualnej polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2016/17 ogłoszonych przez Ministra Edukacji Narodowej, tj.:

- Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży.
- Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach.
- Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości.
- Podniesienie jakości kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych poprzez angażowanie pracodawców w proces dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.

Podkreślono rolę i znaczenie nauczycieli różnych przedmiotów w kształtowaniu kompetencji informatycznych na każdym etapie kształcenia, między innymi umiejętności krytycznego wykorzystywania technologii społeczeństwa informacyjnego w pracy, rozrywce i porozumiewaniu się. W szczególności podkreślono, że każdy nauczyciel w procesie edukacyjnym doskonali informatyczne kompetencje uczniów. Podczas zajęć z uczniami nauczyciel przekazuje wiedzę w zakresie znajomości głównych aplikacji komputerowych (edytory tekstu, arkusze kalkulacyjne, bazy danych, przechowywanie informacji i posługiwanie się nimi, możliwości ich wykorzy-

stania). Przekazuje informacje na temat potencjalnych zagrożeń, a także prawdziwości i rzetelności dostępnych informacji. Ponadto zwrócono uwagę na doskonalenie przez uczniów umiejętności w zakresie poszukiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji oraz umiejętnego posługiwania się danymi, a także praktycznego i krytycznego wykorzystania zasobów internetowych. Akcentowano również ważność kreowania postawy odpowiedzialności w korzystaniu z mediów interaktywnych oraz wzbudzania zainteresowania udziałem w społecznościach i sieciach w celach wyłącznie kulturalnych, społecznych lub zawodowych.

Omawiając kolejny kierunek polityki oświatowej państwa, tj. „Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości”, podkreślono, że proces wychowania istotnie zależy od sytuacji wychowawczych, a sztuka wychowania polega na doborze treści wychowawczych i dostosowaniu ich do sytuacji wychowawczych. Wychowanie bowiem jest procesem realizowania określonych wartości, w szczególności wartości moralnych (rozumianych jako czyny ludzkie i działalność zewnętrzna) oraz osobowych (wskazywanych jako źródło motywacji poczyniań). Ponieważ człowiek jest nosicielem wartości oso-

bowych i moralnych, to wartości stanowią zalety charakteru i osobowości. Dlatego istotna jest znajomość urzeczywistniania się wartości w strukturze procesu wychowawczego. Stąd też podczas konferencji podkreślano znaczenie kompetencji nauczyciela oraz zdolność kreowania pożądanych społecznie postaw wśród uczniów.

W ostatniej części spotkania nauczyciele konsultanci i doradcy metodyczni przedstawili ofertę doskonalenia i doradztwa na okres od września do grudnia 2016 r.

Zachęcano również do odwiedzania naszej strony internetowej www.cdnkonin.pl oraz do korzystania z Internetowego Systemu Obsługi Szkoleń w celach logowania się na szkolenia.

Konferencje kończono, życząc wszystkim uczestnikom efektów w pracy dydaktyczno-wychowawczej, wielu sukcesów i satysfakcji z osiągnięć.

W imieniu Dyrektora oraz Pracowników CDN w Koninie pragniemy podziękować Dyrekcji i Pracownikom szkół oraz instytucji, które wsparły nas w organizacji tego przedsięwzięcia: Szkoły Podstawowej nr 9 w Koninie, Gimnazjum nr 3 w Koninie i Młodzieżowego Domu Kultury w Koninie.

Barbara Jaworowicz nauczyciel konsultant CDN w Koninie

Jak młodzież prezentowała swoje umiejętności

– relacja z Ogólnopolskiej Prezentacji Projektów Młodzieżowych

14 czerwca w Warszawie w Arkadach Kubickiego na Zamku Królewskim młodzież z całej Polski przedstawiała efekty swojej całorocznej pracy podczas realizacji projektów w ramach programów edukacyjnych Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej i Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Lista programów wraz z opisem znajduje się na stronie internetowej sus.ceo.org.pl. Różnorodna tematyka projektów, jak również barwne i oryginalne pomysły na ich prezentację świadczyły o niebywałej kreatywności młodych ludzi, rozumieniu prezentowanych przez nich zagadnień i ich ogromnym zaangażowaniu w opracowanie. Uczniowie podczas prezentacji poruszali bardzo poważną tematykę, szukając odpowiedzi na nurtujące ich pytania. Czy uprawiając sport pomagamy sobie, czy również innym? Jaką moc mają słowa? w jaki sposób wolny czas spędzali nasi rodzice oraz dziadkowie? Czy każdy odpad można przetworzyć na przedmioty użyteczne?

Uczniowie samodzielnie przygotowali swoje stanowiska oraz wymyślali sposoby na zainteresowanie zwiedzających swoim projektem. Stanowiska pełne były zdjęć, plakatów, plansz, które ilustrowały zagadnienia opracowane podczas realizacji projektów. Członkowie zespołów projektowych aktywnie włączali się w prezentację. Przedstawiali eksperymenty, wytwory własnej pracy, materiały promujące ich szkoły oraz lokalne społeczności. Główną atrakcją prezentacji była Gra Arkadowa. Zasady gry zostały przez organizatorów opracowane w taki sposób, aby zmotywować uczniów do zapoznania się z jak największą liczbą projektów prezentowanych podczas OPPM. Gra była również okazją do integracji uczestników tego wydarzenia, wymiany doświadczeń, dzielenia się pomysłami, nawiązywania przyjaźni i współpracy. Gra polegała na opracowaniu przez każdy zespół około 55 pytań, zadań dotyczących prezentowanego zagadnienia. Uczestnicy gry po-

winni mieć możliwość uzyskania odpowiedzi na pytania podczas rozmowy z grupą projektową oraz przy wykorzystaniu informacji znajdujących się na plakatach wiszących na stanowiskach, ulotkach czy też w albumach opracowanych przez uczniów. Forma zadań była dowolna. Każdy zespół posiadał charakterystyczny znak, naklejkę, pieczętkę, którą wręczał grupie po uzyskaniu prawidłowej odpowiedzi. Osoby uczestniczące w grze otrzymały kartę, na której zbierały punkty za prawidłowe wykonanie zadania. Ten sposób okazał się bardzo efektywny w zakresie poznawania zagadnień prezentowanych przez inne grupy.

Imprezie towarzyszyła Ogólnopolska Konferencja Szkoły Uczącej się pt. „Pokaż mi, jakie są kryteria sukcesu, a będę lepiej uczyć”. Podczas konferencji nauczyciele praktycy, uczniowie i rodzice wzięli udział w panelu dyskusyjnym „OK – zeszyt”. Dzielili się swoimi doświadczeniami związanymi z realizacją projektu.

OKzeszyt to inicjatywa Pani Danuty Sterny polegająca na prowadzeniu przez uczniów zeszytów, które pomagają im się uczyć, służą im pomocą w procesie zdobywania wiedzy. Inicjatywa powstała na Facebooku zgromadziła nauczycieli z całej Polski. Każdy nauczyciel odpowiednio do grupy wiekowej uczniów, których uczy, oraz do specyfiki swojego przedmiotu ustalał wspólnie z uczniami spis treści OKzeszytu. Głównymi elementami spisu treści są: cele, kryteria sukcesu, pytania kluczowe, refleksje ucznia na temat tego, czego się nauczył, co sprawia mu trudność. Pomysł okazał się strzałem w dziesiątkę. Uczniowie na różnych poziomach edukacyjnych zaangażowali się w prowadzenie zeszytów przedmiotowych. Stały się one dla nich ważne, były starannie prowadzone, uczniowie włożyli w ich prowadzenie bardzo dużo pracy, która ich zdaniem przynosiła efekty. Oto niektóre wypowiedzi uczniów dotyczące

prowadzenia OKzeszytów: „Mój OKzeszyt bardzo pomaga mi w nauce, m.in. przez to, że jest kolorowy”, „OKzeszyt ułatwia mi naukę, o wiele lepiej wygląda niż inne zeszyty z innych przedmiotów”, „OKzeszyt pozwala mi pamiętać, że praca, jaką w niego wkładam, opłaca się”, „Dzięki mojemu zeszytowi łatwiej zapamiętuję wzory, jest on kolorowy oraz jest w nim dużo potrzebnych rzeczy. Dlatego uważam, że jest mi potrzebny bardziej niż zwykły, szary zeszyt”. Opinie uczniów potwierdzają, że własnoręczne pisanie ma wpływ na proces uczenia się. Na blogu naukowym Crazy Nauka można znaleźć wpis Aleksandry Stanisławskiej dotyczący sposobów na poprawienie kreatywności. Oto jedna z rad autorki: „Odstaw komputer i pisz odręcznie. Era komputerów i smartfonów zabija potrzebę ręcznego pisania, jednak to własnoręczne zapiski robione ołówkiem czy długopisem pomagają trenować umysł. Stawianie znaków na papierze – dowodzą naukowcy – to czynność aktywująca znacznie więcej obszarów mózgu niż stukanie w klawisze komputera. Biorą w niej udział obszary związane m.in. z myśleniem analitycznym, mową i pamięcią, a to pobudzenie mózgu sprawia, że osoby piszące ręcznie wpadają na więcej pomysłów niż te, które używają do tego celu klawiatury. Zresztą, odstawienie komputera i skupienie się na innej czynności to przerwanie rutyny, które może pomóc przełamać impas braku dobrych pomysłów” (<http://www.crazynauka.pl/8-naukowych-sposobow-na-poprawienie-kreatywnosci>, 13-09-2016).

Na przełomie września i października w całej Polsce odbędą się konferencje regionalne poświęcone pracy z OKzeszytem. Nauczyciele praktycy będą się dzielić swoimi pomysłami na wykorzystanie zeszytu uczniowskiego w procesie nauczania i uczenia się. Szczegółowy plan konferencji znajduje się na

stronie internetowej <http://sus.ceo.org.pl>. Warto bliżej się przyjrzeć OKzeszytowi. Taki zeszyt to przykład świadomego uczenia się, może sposób na głębsze zainteresowanie przedmiotem, polubienie go.

Różnorodność podejmowanych przez młodzież działań świadczy o ich aktywnej postawie wobec otaczającego ich świata. Warto realizować z uczniami tego rodzaju projekty. Dzięki nim uczniowie zdobywają nowe wiadomości i umiejętności w naturalny dla siebie sposób, rozwiązując problemy, badając, dociekając, pozyskując informacje z różnych źródeł.

Wioletta Poturała nauczyciel konsultant CDN w Koninie

O XIII Konferencji „Informatyka w Edukacji”

Od kilku lat Toruń na progu wakacji gości przedstawicieli środowisk akademickich, nauczycielskich, samorządowych zainteresowanych tematyką kształcenia informatycznego. W tym roku działania te zostały dodatkowo wzmocnione zapowiadaniem przez Ministerstwo pilotażowym wdrażaniem nauki programowania na różnych etapach edukacyjnych i dyskusją nad nową podstawą programową z informatyki, co znalazło swój wyraz w hasle przewodnim spotkania: **Kształcenie informatyczne i programowanie dla wszystkich uczniów**. Tegoroczna edycja konferencji odbyła się w nieco zmienionej formule, tj. wydłużono jej czas trwania oraz rozszerzono zakres form – oprócz wykładów i warsztatów pojawiły się referaty uczestników.

Niewątpliwą wartością konferencji są warsztaty, dzięki którym uczestnicy mogą w krótkiej i przystępnej formie zapoznać się w praktyce – w pracowniach komputerowych Wydziału Matematyki i Informatyki UMK – z proponowanymi narzędziami lub aplikacjami. Oto jedynie niektóre z tegorocznych tematów: **Wsparcie dla edukacji szeroką ofertą Grupy Helion (dziennik elektroniczny, podręczniki multimedialne, szkolenia), Lekcja z Minecraft, Programownie w SCRATCHu, E-podręczniki – czy są odpowiedzią na zmianę paradygmatu nauczania?, Opowieści 1001 wityrn i aplikacji 2016 – czyli czym można zaskoczyć i zainteresować ucznia, Doświadczenia na spacerze, czyli cyfrowe, mobilne laboratorium doświadczalne**. Uczestnicy w zależności od swoich potrzeb i zainteresowań mogli skorzystać

z różnorodnego wachlarza tematów, poczynając od zajęć wymagających jedynie elementarnych umiejętności w zakresie korzystania z technologii komputerowej po warsztaty dotyczące przygotowania ucznia do Olimpiady Informatycznej.

W ramach stałych tematów konferencji znalazły się prezentacje ilustrujące nowoczesne metody nauczania wspierane nowymi technologiami. Wiele mówiono o praktycznych stronach pracy z uczniem uzdolnionym informatycznie, algorytmice, rozwiązywaniu problemów i programowaniu. Dyskutowano także o programach nauczania dla poszczególnych etapów edukacyjnych, bazujących na proponowanej podstawie programowej. Prezentowano programowe i organizacyjne propozycje kształcenia i doskonalenia nauczycieli informatyki na różnych etapach edukacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem programowania. Nie zabrakło oczywiście prezentacji różnych form wsparcia uczniów, nauczycieli i szkół w realizacji nowej podstawy programowej kształcenia informatycznego przez wydawnictwa i firmy.

Szczególnie w pamięci uczestników konferencji zapadły niezwykle barwne wystąpienia autorytetów w dziedzinie kształcenia informatycznego. **Jan Mądey** z Uniwersytetu Warszawskiego mówił o tym, **Co zawiążejmy informatycznym „noblistom”?** Profesor **Krzysztof Diks**, reprezentujący także UW, odsłaniał tajniki sortowania w wykładzie pt. **Wszystko co chcielibyście wiedzieć o sortowaniu, a baliście się zapisać**. Profesor **Maciej M. Sysło** z UMK

podejmował tematykę standardów przygotowania nauczycieli informatyki oraz konkretnych propozycji metodycznych, np. dotyczących pojęć, które mogą być rozwijane przez 12 lat w szkole. **Lech Mankiewicz** z Centrum Fizyki Teoretycznej PAN-u opisywał **Jakie szanse stwarza edukacja informatyczna i dlaczego nie wolno nam ich zmarnować**. Podkreślał, że nauka informatyki może być dla uczniów tylko okazją do wykucia kilku podstawowych algorytmów, ale powinna stać się przepustką do ich sposobu myślenia i działania, dzięki którym sprostają oni wymaganiom stawianym przez XXI wiek.

Dzięki udziałowi w spotkaniu uczestników z różnych środowisk następuje w jej trakcie niezwykle transfer wiedzy i doświadczeń pomiędzy nauczycielami ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych a wykładowcami akademickimi, instytucjami i firmami związanymi z edukacją. Pozwala to wypełnić lukę między szkołami a uczelniami wyższymi i uzupełnić wiedzę o najnowszych narzędziach i metodyce nauczania. Na podkreślenie zasługuje partnerskie traktowanie i docenienie praktycznych doświadczeń nauczycieli. Być może to jeden z powodów popularności konferencji wśród dydaktyków w regionie, gdyż co roku bierze w nich udział około 300 uczestników. Organizatorami przedsięwzięcia są Wydział Matematyki i Informatyki UMK oraz Oddział Kujawsko-Pomorski Polskiego Towarzystwa Informatycznego, zaś nad całością czuwa Komitet na czele z panią Anną Beatą Kwiatkowską.

Małgorzata Pogodska, Justyna Ziomek nauczyciele konsultanci CDN w Koninie

Konkursy KANGUR i FOX 2016 w regionie konińskim

W dniu 14 czerwca 2016 r. W Sali Widowiskowej Domu Kultury Oskard CKiS w Koninie odbyło się uroczyste podsumowanie Międzynarodowego Konkursu Kangur Matematyczny oraz Ogólnopolskiego Konkursu Języka Angielskiego FOX organizowanych w regionie konińskim przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie. Laureaci konkursów z powiatów kolskiego, konińskiego, słupeckiego, tureckiego oraz z terenu miasta Konina odebrali dyplomy i nagrody.

Podczas uroczystej gali wręczenia nagród coroczną tradycją jest część artystyczna. W tym roku przepiękną oprawę muzyczną zapewniły: Zespół wokalnoinstrumentalny III Liceum Ogólnokształcącego w Koninie pod kierunkiem pani Grażyny Miedzińskiej oraz przygotowani pod kierunkiem pani Iwony Lewandowskiej: Chór Gimnazjum Towarzystwa Salezjańskiego, uczennice Szkoły Podstawowej Towarzystwa Salezjańskiego w Koninie oraz Szkoły Podstawowej nr 9 w Koninie.

Międzynarodowy Konkurs Kangur Matematyczny wywodzi się z Australii, gdzie został zainaugurowany w latach osiemdziesiątych. W 1990 roku został po raz pierwszy zorganizowany

w Europie na terenie Francji i podobnie jak w Australii zyskał od razu dużą popularność. Z inicjatywy matematyków francuskich konkurs ogarniał stopniowo coraz więcej krajów europejskich i nie tylko. Międzynarodowy Konkurs Kangur Matematyczny jest w chwili obecnej najbardziej masową imprezą matematyczną na świecie.

W roku 1995 po raz pierwszy konkurs pojawił się w naszym rejonie.

W 2016 roku w konkursie Kangur z rejonu konińskiego wzięło udział 4389 uczniów.

Zgodnie z zasadą nagradzania – 1 uczeń na tysiąc uczestników w Polsce otrzymuje tytuł laureata. Później następuje przydział nagród w regionach: co setny wynik w danej kategorii otrzymu-

je wynik bardzo dobry, co dziesiąty – wynik wyróżniony. W naszym rejonie 2 uczniów otrzymało tytuł laureata, 41 uczniów otrzymało nagrody za wynik bardzo dobry, wyróżnionych zostało 409 uczestników.

W tym roku Towarzystwo na terenie całej Polski przewidziało dla każdego uczestnika upominek – układankę przestrzenną „Pentomino”, a dla wszystkich wyróżnionych przygotowano nagrodę – Miniaturkę Matematyczną. Osoby, które uzyskały wynik bardzo dobry, otrzymały kamery sportowe z akcesoriami. Takie nagrody mogli otrzymać najlepsi uczniowie z rejonu konińskiego tylko dzięki wsparciu finansowemu prezydenta, burmistrzów oraz wójtów miast i gmin prowadzących szkoły. Niechaj troska władz lokalnych o rozwój uczniów będzie zachętą do rozwijania zdolności matematycznych i wyteżonej pracy uczniów i nauczycieli.

Lista gmin, które dofinansowały nagrody dla najlepszych.

Nazwa urzędu	Gmina	Burmistrz/Wójt
Urząd Miasta i Gminy	Golina	Burmistrz – Mirosław Durczyński
Urząd Gminy	Rzgów	Wójt – Grzegorz Matuszak
Urząd Gminy	Skulsk	Wójt – Andrzej Operacz
Urząd Gminy	Stare Miasto	Wójt – Ryszard Nawrocki
Urząd Miejski	Konin	Prezydent – Józef Nowicki
Urząd Miejski	Koło	Burmistrz – Stanisław Maciaszek
Urząd Miasta i Gminy	Dobra	Burmistrz – Andrzej Piątkowski
Urząd Miasta	Turek	Burmistrz – Romuald Antosik
Urząd Miejski	Słupca	Burmistrz – Michał Pyrzyk
Urząd Miasta i Gminy	Kleczew	Burmistrz – Marek Wesołowski
Urząd Miasta i Gminy	Tuliszków	Burmistrz – Grzegorz Ciesielski
Urząd Gminy	Osiek Mały	Wójt – Marek Górczewski

THE ENGLISH LANGUAGE CONTEST

KONKURS JĘZYKA ANGIELSKIEGO

Ogólnopolski Konkurs Języka Angielskiego FOX odbył się w subregionie konińskim już po raz piętnasty. Konkurs FOX powstał w roku szkolnym 2000/2001. Pierwsza edycja odbyła się w Bielsku-Białej i powiecie bielskim. Ze względu na duże zainteresowanie ze strony młodzieży i nauczycieli konkurs został rozszerzony na cały kraj. Do tej pory wzięło w nim udział ponad 350 tys. uczniów z Polski oraz ze szkół z polskim językiem nauczania z Czech. Główną nagrodą w konkursie jest udział w obozie językowym dla najlepszych uczestników z kategorii Kittens II – Eagles I.

Idea konkursu jest motywowanie

uczniów do nauki języka angielskiego poprzez udział w teście, do rozwiązania którego potrzeba odpowiedniej dla danej kategorii wiekowej wiedzy gramatycznej, słownikowej, kulturoznawczej oraz z zadanej lekturki. Test składa się z trzydziestu zadań wielokrotnego wyboru.

Konkurs przeznaczony jest dla uczniów wszystkich typów szkół i odbywa się w 5 kategoriach wiekowych: Kittens (kl. III–IV SP), Bunnies (kl. V–VI SP), Ducks (kl. I–II gimnazjum), Lions (III kl. gimnazjum, i kl. liceum), Eagles (II–III kl. szkół ponadgimnazjalnych). Test przeprowadzany jest we wszystkich szkołach w Polsce w tym samym dniu i o tej samej godzinie – w roku szkolnym 2015/16 odbył się 1 marca 2016 r.

W tegorocznej edycji konkursu w regionie konińskim udział wzięło 761 uczniów z 76 szkół. Tytuł laureata i na-

godę główną (wyjazd na obóz językowy w Szczyrku) otrzymała uczennica Gimnazjum w Ślesinie Aleksandra Szymczak. Tytuł laureata oraz nagrodę rzeczową otrzymał również uczeń kl. III Szkoły Podstawowej w Skulsku Aleksander Płociński.

W rejonie konińskim 20 uczniów uzyskało również wynik bardzo dobry, a 25 osób wynik dobry. Podobnie jak w konkursie Kangur, dzięki wsparciu finansowemu organów prowadzących szkoły uczniowie z wynikiem bardzo dobrym otrzymali kamery sportowe z akcesoriami, natomiast uczniowie z wynikiem dobrym otrzymali nagrody rzeczowe.

Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie organizuje każdego roku uroczystą galę podsumowującą konkursy, by uhonorować i docenić najlepszych uczniów.

Hanka Kasperska-Stróżyk nauczyciel bibliotekarz CDN PBP w Koninie Filii w Słupcy

Psychoedukacja 2015/2016 w szkołach podstawowych w Słupcy i powiecie słupeckim

„Psychoedukacja w szkole”

W roku szkolnym 2014/2015 pracownicy Centrum Doskonalenia Nauczycieli Publicznej Biblioteki Pedagogicznej Filii w Słupcy i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Słupcy rozpoczęli realizację projektu „Psychoedukacja w szkole”. Jego podstawowym założeniem było przeprowadzanie zajęć o tematyce psychologicznej dla uczniów ze szkół podstawowych. Zajęcia miały mieć charakter warsztatów z wykorzystaniem literatury psychoedukacyjnej i biblioterapeutycznej. Do zadań obu placówek należy wspomaganie szkół w realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, stąd zrodził się pomysł na wspólną działalność.

W roku szkolnym 2014/2015 cyklicznie odbywały się zajęcia z psychoedukacji dla uczniów klas pierwszych. Ich głównym celem było wsparcie rozwoju emocjonalnego sześciolatków, które wówczas rozpoczęły naukę w szkole. Dzieci uczyły się przede wszystkim, w jaki sposób lepiej radzić sobie w nowym dla nich środowisku. Nabywały umiejętności odnajdywania się w grupie, właściwego komunikowania się, tworzenia dobrych wzajemnych relacji, budowania poczucia własnej wartości. Poznawały modele odpowiednich zachowań w szkole. Tematyka cyklu związana była z wyznaczonymi kierunkami polityki oświatowej państwa w zakresie „Wspierania rozwoju dziecka młodszego na pierwszym i kolejnych etapach edukacyjnych w związku z obniżeniem wieku realizacji obowiązku szkolnego” oraz „Profilaktyki agresji i przemocy w szkole”. Zajęcia z psychoedukacji były pozytywnie oceniane przez uczniów i nauczycieli.

W roku szkolnym 2015/2016 projekt „Psychoedukacja w szkole” był kontynuowany. Zaplanowano cztery cykle tematyczne, które odbywały się raz na kwartał, tym razem adresowane do uczniów klas III ze szkół podstawowych w Słupcy. Podobnie jak w roku ubiegłym tematyka związana była z wyznaczonymi kierunkami polityki oświatowej państwa w zakresie „Wzmocnienia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkole...” i „Rozwijania kompetencji czytelniczych oraz upowszechniania czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży” poprzez wykorzystanie literatury psychoedukacyjnej i biblioterapeutycznej.

Zajęcia przeprowadzały Anna Chudzińska i Hanka Kasperska-Stróżyk z Biblioteki Pedagogicznej oraz Maria Jaśniewska-Krawczyk, psycholog z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Słupcy. Rozpocynały one czytaniem wybranych tekstów związanych z tematyką warsztatów – wykorzystując metodę tzw. techniki czytania ukierunkowanego, dzięki której zainteresowanie uczniów skupia się na przedstawionej w opowiadaniu historii, przeważnie związanej z trudną sytuacją życiową bohaterów, dodatkowo angażując ich emocjonalnie. Następnie dzieci rozmawiały z psychologiem o problemach przedstawionych w opowiadaniu, uczestniczyły w proponowanych zabawach, wykonywały prace plastyczne, polegające na stworzeniu nietypowej książki, za każdym razem innej w oparciu o nowy pomysł. Uczniowie chętnie i aktywnie pracowali w czasie warsztatów. Zajęcia kończyły się wspólnym oglądaniem wykonanych podczas zajęć prac.

„Psychoedukacja w terenie”

W roku szkolnym 2015/2016 inicjatywa związana z popularyzacją edukacji psychologicznej w szkołach objęła swoim zasięgiem również szkoły podstawowe z obszaru powiatu słupeckiego. Zajęcia organizowano pod nazwą „Psychoedukacja w terenie”. Podstawowym celem było zaprezentowanie metody prowadzenia warsztatów nauczycielom, nauczycielom bibliotekarzom i pedagogom szkolnym, po to, by zachęcić ich do przejścia tej inicjatywy i prowadzenia zajęć w swoich szkołach. W warsztatach brali udział uczniowie edukacji wczesnoszkolnej.

Ostrowite – Szkoła Podstawowa im. Ludwiki Jakubowicz

18 grudnia 2015 roku w Szkole Podstawowej im. Ludwiki Jakubowicz w Ostrowitem odbyły się pierwsze zajęcia pod nazwą „Psychoedukacja w terenie”. W organizacji zajęć wzięła udział Dorota Bryska, nauczyciel bibliotekarz w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Ostrowitem, która też uczestniczyła w zajęciach jako obserwator.

Zajęcia przeprowadzone były dla uczniów klasy II A i II B. Omówiono temat złości, umiejętności opanowywania jej, rozwiązywania sytuacji konfliktowych, ale też przyjaźni i dobrego komunikowania się. Zajęcia przebiegały według przyjętej metody – najpierw głośne czytanie tekstu, potem rozmowa z dziećmi o ważnych problemach. Wykorzystane zostało opowiadanie *Koza z dzwonkiem* zaczerpnięte ze zbioru *Bajarka opowiada. Zbiór baśni z całego świata* (Poznań, Wydawnictwo Zysk i S-ka, 2006) oraz *Lenka i magiczne drzewo* Ireny Landau (Poznań, Wydawnictwo Publicat, 2015). W rozmowie pani psycholog zwróciła uwagę uczniów na to, że wszyscy kiedyś czuliśmy złość i nie ma w tym nic złego. Warto jednak nauczyć się sposobów przewycięzania złości i panowania nad swoim zachowaniem. Uczniowie dowiedzieli się, jakimi metodami można opanować złość. Nauczyli się także zasady, by – pozostając pod jej wpływem – nie podejmować ważnych decyzji. W drugiej części zajęć dzieci pracowały w grupach i tworzyły ilustracje do fragmentu poznanej historii o Lence i magicznym drzewie. Rysunki posłużyły jako karty do teatru obrazkowego – kamishibai. Na zakończenie warsztatów w obu grupach zorganizowano seans kamishibai z wykorzystaniem specjalnej drewnianej skrzynki i ilustracji wykonanych przez uczniów. Wykorzystanie w czasie zajęć metody kamishibai jest niezwykle atrakcyjne, ponieważ dzieci słuchają jak zaczarowane. Dlatego zaproponowano dodatkowe, głośne czytanie oryginalnej bajki kamishibai *Szukając Marudka*, napisanej i zilustrowanej przez Kumiko Yamamoto (Katowice, Wydawnictwo Tibum, 2012) – wzruszającej historii o chłopcu, który szukał swojego psa, chodząc przez wiele godzin po ulicach

japońskiego miasta, w którym mieszkał. Prosta, wzruszająca opowieść o przyjaźni.

Zajęcia z uczniami w klasie II A

Koszuty – Szkoła Podstawowa im. Józefa Wiktora Janika

11 marca 2016 roku w Szkole Podstawowej im. Józefa Wiktora Janika w Koszutach przeprowadzono kolejne zajęcia z cyklu „Psychoedukacja w terenie”. W organizacji zajęć wzięła udział Urszula Jantos, nauczyciel bibliotekarz w Szkole Podstawowej w Koszutach.

W zajęciach uczestniczyli uczniowie klasy II i III. Omówiono temat „Gdy czujemy strach...”. Uświadomiono uczniom, że strach ostrzega przed niebezpieczeństwem. Przedstawiono przykłady sytuacji, które mogą budzić lęk, wymieniono przyjemne strachy, np.: straszne filmy, straszenie się nawzajem, odwiedzanie tuneli strachu w wesołym miasteczku. Niebezpieczeństwa są różne: czasem ukrywamy się przed nim (jeśli ktoś boi się psa), a czasem stawiamy mu czoła (pójście do dentysty). Uczniowie poznali sposoby na radzenie sobie w sytuacji rzeczywistego zagrożenia, takie jak ucieczka czy szukanie pomocy. Wykorzystane zostało opowiadanie *O zajączku Filipie, który ze strachu dokonał wielkich rzeczy* Elżbiety Zubrzyckiej (Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne dla dzieci, 2015). Zajączek Filip był mały i strachliwy, wolniejszy niż inni, dlatego wyśmiewali go koledzy i rodzeństwo. Czuł się osamotniony, aż do dnia, w którym poznał łabędzie dziecko mieszkające na jeziorze. Znalazł przyjaciółkę, razem się bawili. Pewnego mroźnego dnia wydarzyło się coś przerażającego, co na zawsze odmieniło życie zajączka. Jest to opowieść o wielkim strachu, przyjaźni, odwadze i zrozumieniu. W tej książce można znaleźć mądre rady przekonujące, że warto się nie bać, nawet jeśli strach wydaje się nie do pokonania, a także że trzeba słuchać mądrych rodziców oraz wierzyć w siebie.

W drugiej części zajęć dzieci – siedząc w ławkach szkolnych i pracując w grupach – wykonywały prace plastyczne ilustrujące opowieść *O zajączku Filipie, który ze strachu dokonał wielkich rzeczy* (zabawa edukacyjna). W ten sposób powstały rysunki do stworzenia „kostki opowieści”. Nauczyciele i uczniowie przyklejali rysunki do sześciu ścian pudełka. Na zakończenie warsztatów za pomocą stworzonej „kostki opowieści” młodzi uczestnicy opowiadali poznaną historię zajączka i oglądali „kostkę opowieści”.

Młodojewo – Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II

1 kwietnia 2016 roku zajęcia z psychoedukacji miały miejsce w Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Młodojewie.

Oblicza strachu

Agnieszka Wójkowska, nauczyciel bibliotekarz w Szkole Podstawowej w Młodojewie zajęła się organizacją przedsięwzięcia.

Z uczniami z klas I–II omówiono temat „Jak pies z kotem...”. Przeczytano opowiadania *Koza z dzwonkiem* z książki *Bajarka opowiada. Zbiór baśni z całego świata* opracowanej przez Marię Niklewiczową (Warszawa, Zysk i S-ka, 2012). Pani psycholog przeprowadziła dyskusję, podczas której zadawała uczniom pytania dotyczące wysłuchanej historii. Dlaczego koza złościła się? Czy koza miała powody do złości? Jakie sposoby na odmowę zrobienia komuś na złość proponowała koza? Kto rozwiązał problem kozy i w jaki sposób?

Potem dzieci uczestniczyły w zabawie polegającej na powtarzaniu różnych min, rozpoznawaniu miny i nazywaniu uczucia, jakie odpowiada pokazywanej przez psychologa minie.

Na podstawie drugiego opowiadania *Lenka i magiczne drzewo* Ireny Landau (Poznań, Centrum Edukacji Dziecięcej, 2015) przeprowadzona została dyskusja o cechach dobrego przyjaciela i o tym, jak można podtrzymać przyjaźń oraz jak radzić sobie w sytuacji konfliktu.

W dalszej części zajęć uczniowie pracowali indywidualnie. Zadanie polegało na wykonaniu ilustracji do ważnego słowa z wysłuchanego opowiadania. Ponadto uczniowie wymyślali i zapisywali na kartce zdanie z wybranym przez siebie słowem. Z tych zdań stworzona została nowa opowieść. Z rysunków sklejonych taśmą powstała „długa książka”, którą dzieci rozwijały, wspólnie oglądały i dzieliły się swoimi opiniami o wykonanych pracach. Nauczyciel czytał zdania zapisane przez uczniów w długiej książce – opowieść stworzoną przez uczniów.

Z uczniami z klas II–III omówiono temat „Mocne strony” – budowanie pozytywnej samooceny, rozpoznanie swoich mocnych stron. Wykorzystano tekst *Marzenia zajączka szaraczka* Grażyny Nowak ze zbioru *Niezwykłe bajki. Wyjątkowi są tuż obok* (Kalisz, Wydaw. Martel, 2015).

Zajęcia przeprowadzono według scenariusza, który opisany został poniżej w relacji z zajęć zrealizowanych w Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Giewartowie.

Zabawa psychologiczna

Giewartów – Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego

15 kwietnia 2016 roku w Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Giewartowie odbyły się ostatnie zajęcia „Psychoedukacja w terenie”. W organizacji zajęć wzięła udział Monika Busza, nauczyciel bibliotekarz ze Szkoły Podstawowej w Giewartowie. Zajęcia przeprowadziły Anna Chudzińska, Hanka Kasperska-Stróżyk i psycholog Maria Jaśniewska-Krawczyk dla uczniów w dwóch grupach.

Z uczniami klasy III omówiono temat „Mocne strony”. Wykorzystano tekst *Marzenia zajączka szaraczka* Grażyny Nowak ze zbioru *Niezwykłe bajki. Wyjątkowi są tuż obok* (Kalisz, Wydaw. Martel, 2015). Po wysłuchaniu opowiadania uczniowie wykonali kilka ćwiczeń relaksacyjnych zaproponowanych przez panią psycholog: unoszenie rąk, krążenie ramionami do przodu, potem do tyłu, siad z ugiętymi kolanami i unoszenie bioder, tupanie w miejscu... Potem w rozmowie na temat wysłuchanego opowiadania zwrócono uwagę uczniów na nowe słowa i ich rozumienie: park krajobrazowy, pantomima, nietęga mina, rozterki... Uczniowie odpowiadali na zadawane pytania. Kim chciał zostać tytułowy zajączek? Kto miał podobne doświadczenia? Kto wspierał zajączka w chęci realiza-

cji jego marzenia o byciu aktorem? Czy warto wytrwać w swoich marzeniach? Jakie były mocne strony zajączka szaraczka?

Przeprowadzono zabawę aktywizującą polegającą na tym, że uczniowie wybierali kartkę w kolorze kojarzącym im się z samopoczuciem tego dnia. Następnie opowiadali o tym, dlaczego wybrali kartkę w takim kolorze. Na koniec usłyszeli komentarz: każdy z nas jest inny, posiada inne preferencje, ma inny charakter, a także zarówno mocne jak i słabe strony – w czymś jest dobry, a w czymś innym słabszy. W związku z tym, że tak jest, możemy się wzajemnie uzupełniać, uczyć się od innych. Czasami podoba się nam, że jesteśmy inni, innym razem przyczynia się to do powstawania konfliktów. Dzieci zapamiętują, że mają prawo do odrębności i indywidualności.

Potem uczniowie wykonywali prace plastyczne. Zadanie polegało na napisaniu i zilustrowaniu jednej swojej mocnej strony. Uczniowie pracowali indywidualnie. W ten sposób powstały ilustracje do stworzenia „kostek opowieści”. Nauczyciel i uczniowie przyklejali rysunki do sześciu ścian pudełek. Oprócz tego w dowolnym miejscu na kartce dzieci napisały coś miłego o sobie. Samoocena i pozytywny obraz samego siebie czasem okazywały się trudne.

Na zakończenie za pomocą stworzonych „kostek opowieści” uczniowie wspólnie oglądali ilustracje swoich „mocnych stron”, opowiadali o nich oraz przyglądali się stworzonym „kostkom opowieści”.

Z uczniami z klas I–II omówiono temat „Jak pies z kotem...”. Wykorzystano tekst *Koza z dzwonkiem* ze zbioru *Ba-*

Zajęcia w auli – uczniowie z klas I–II

Uczniowie klas I–II prezentują swoje prace w formie długiej książki

Z uczniami z klas I–II omówiono temat „Jak pies z kotem...”. Wykorzystano tekst *Koza z dzwonkiem* ze zbioru *Bajarka opowiada. Zbiór baśni z całego świata* opracowanego przez Marię Niklewiczową oraz opowiadanie *Lenka i magiczne drzewo* Ireny Landau (Poznań, Centrum Edukacji Dziecięcej, 2015). Zajęcia przeprowadzono według wcześniej opisanego scenariusza.

Podsumowanie i wnioski

Zajęcia, które przeprowadzały Anna Chudzińska i Hanka Kasperska-Stróżyk z Centrum Doskonalenia Nauczycieli Publicznej Biblioteki Pedagogicznej Filii w Słupcy oraz Maria Jaśniewska-Krawczyk, psycholog z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Słupcy, przebiegały według starannie opracowanej metody. Podzielone były na dwie części. W części pierwszej dzieci słuchały opowiadania odczytywanego z podziałem na role. Treść wybranego opowiadania służyła przedstawieniu trudnych sytuacji, które w zakończeniu znajdowały pozytywne rozwiązanie. Potem pani psycholog rozmawiała z dziećmi. W trakcie zajęć odbywały się również zabawy ruchowe.

Podczas spotkań uczniowie słuchali opowiadań:

- *Koza z dzwonkiem* – uczniowie uczyli się, jak należy zachować się w sytuacjach konfliktowych. (Niklewiczowa Maria, *Koza z dzwonkiem [w]: Bajarka opowiada. Zbiór baśni z całego świata*. Poznań, Wydawnictwo Zysk i S-ka”, 2006.)
- *Lenka i magiczne drzewo* – dzieci poznały cechy dobrego przyjaciela, dowiedziały się, jak można podtrzymać przyjaźń. (Landau Irena, *Lenka i magiczne drzewo*. Poznań, Wydawnictwo „Publicat”, 2015.)
- *Smutek i zakłęte miasto* – uczniowie słuchali o tym, jak radzić sobie ze smutkiem i innymi emocjami: strachem, złością, radością, wstydem, zazdrością. (Kołyшко Wojciech, Tomaszewska Jovanka, *Smutek i zakłęte miasto*. Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2015.)
- *O zajączku Filipie, który ze strachu dokonał wielkich czynów* – tematem był strach, ale uczniowie uczyli się również rozpoznawać i nazywać inne emocje, które wszyscy odczuwamy. (Zubrzycka Irena, *O zajączku Filipie, który ze strachu dokonał wielkich czynów*. Sopot, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008.)
- *Marzenia zajączka szaraczka* – uczniowie uczyli się budowania pozytywnego obrazu siebie i rozpoznawania swoich mocnych stron. (Nowak Grażyna, *Marzenia zajączka szaraczka [w]: Niezwykłe bajki. Wyjątkowi są tuż obok*. Kalisz, Wydawnictwo Martel, 2015.)
- *Mimo wszystko... chcę mieć przyjaciół! Meduza Matylda* – temat dotyczył tolerancji – dzieci uświadamiały sobie, że my jako ludzie różnimy się i jesteśmy sobie potrzebni.

(Bełtkiewicz Dorota, *Mimo wszystko... chcę mieć przyjaciół! Meduza Matylda [w]: Mimo wszystko... Bajki terapeutyczne* (audiobook). Czyta: Jerzy Kryszak. Poznań, Oficyna MM Wydawnictwo Prawnicze, 2015.)

- *O Wojtku, który mimo wszystko został malarzem* – temat dotyczył tolerancji – dzieci uświadamiały sobie, że my jako ludzie różnimy się i jesteśmy sobie potrzebni. (Nowak Grażyna, *O Wojtku, który mimo wszystko został malarzem [w]: Mimo wszystko... Bajki terapeutyczne* (audiobook). Czyta: Jerzy Kryszak. Poznań, Oficyna MM Wydawnictwo Prawnicze, 2015.)

W drugiej części zajęć uczniowie wykonywali prace plastyczne, z których zawsze tworzyli własną ciekawą formę książki. Prace wykonywali indywidualnie lub w grupach, co służyło poznawaniu siebie i integracji z rówieśnikami. Warsztatowe zajęcia aktywizowały dzieci i przyczyniały się do lepszego utrwalenia przekazanej im wiedzy.

Podczas zajęć powstały książki:

- **DŁUGA KSIĄŻKA** – uczniowie pracowali indywidualnie – zapisywali na tablicy ważne słowa związane z opowiadaniem, wykonywali ilustracje z wybranym słowem – następnie wymyślali i zapisywali na kartce zdanie z wybranym przez siebie słowem. W ten sposób tworzyli „drzewo opowieści” – na koniec wszystkie prace zostały sklejone i w ten sposób powstała „długa książka” – następnie odczytywana była opowieść stworzona przez uczniów.
- **ALBUM UCZUĆ** – uczniowie pracowali indywidualnie – składali kartkę papieru w taki sposób, żeby widoczne były cztery równe części – wybierali najważniejsze dla nich emocje – tworzyli portret wybranego uczucia na całej kartce – na koniec razem oglądali portrety, rozmawiali o poznanych emocjach.
- **MOCNE STRONY** – uczniowie pracowali indywidualnie – składali kartkę papieru na pół, tak żeby tworzyła książkę – ilustrowali swoją mocną stronę – na ostatniej stronie pisali coś miłego o sobie (samoocena).
- **KOSTKA OPowieści** – uczniowie pracowali w grupach – wykonywali prace plastyczne ilustrujące opowieść – przyklejali rysunki do ścian pudełka, powstała kostka opowieści – na zakończenie za pomocą stworzonej „kostki opowieści” uczniowie przedstawiali historię.
- **KARTY KAMISHIBAI** – uczniowie pracowali w grupach – rysowali, tworząc karty do teatru obrazkowego Kamishibai – na zakończenie oglądali seans Kamishibai.

W trakcie wykonywania prac uczniowie wspierani byli przez swoich wychowawców, którzy tłumaczyli, jak wykonać zadanie, gdy pojawiały się jakieś wątpliwości. Pozytywnym efektem była również możliwość rozmowy nauczycieli z psychologiem. Nie zabrakło też czasu na swobodne zabawy.

Dane statystyczne dotyczące liczby przeprowadzonych zajęć i udziału w nich uczniów i nauczycieli:

- „Psychoedukacja w szkole” dla uczniów klas III w 2 szkołach podstawowych w Słupcy: 12 grup, 299 uczniów i nauczycieli.
- „Psychoedukacja w terenie” dla uczniów edukacji wczesnoszkolnej w 4 szkołach powiatu słupeckiego: 8 grup, 225 uczniów i nauczycieli.
- „Psychoedukacja 2015/2016” – uroczyste zakończenie dla wszystkich uczestników zajęć: 6 grup, 150 uczniów i nauczycieli.
- W roku szkolnym 2015/2016 w zajęciach z psychoedukacji wzięło udział łącznie 674 uczniów i nauczycieli.

Hanka Kasperska-Stróżyk nauczyciel bibliotekarz CDN PBP w Koninie Filii w Słupcy

Upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży

Rozwijanie kompetencji czytelnich oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży były jednym z podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2015/2016. Nauczyciele bibliotekarze z CDN Publicznej Biblioteki Pedagogicznej Filii w Słupcy realizowali różne inicjatywy w tym zakresie. Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie wybranych przykładów przeprowadzonych działań związanych z upowszechnianiem czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży powiatu słupeckiego.

Noc w bibliotece

19 listopada 2015 r. W Szkole Podstawowej nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Słupcy przeprowadzono zajęcia promujące czytelnictwo pod nazwą „Listopadowy wieczór z książką”. Tematem były „Wędrowki po Polsce z baśnią i legendą”. Wykorzystano teksty: *Trzej bracia, Jak powstały Tatry, Skąd się wzięły Karkonosze*. Celem zajęć było zachęcenie dzieci do czytania, co jak doskonale wiemy, jest niesamowicie ważne. Organizatorkami tego spotkania były Adrianna Olczak i Beata Zimniewicz, nauczycielki z biblioteki szkolnej. We wspólnym czytaniu legend uczestniczyli uczniowie nagrodzeni w konkursie na „Najładniejszy Zeszyt Lektur”, również członkowie „Klubu Motyli Książkowych”, oraz dzieci z klas II D i III A. Do czytania książek

i przeprowadzenia zajęć zaproszone zostały Hanka Kasperska-Stróżyk i Anna Chudzińska z Biblioteki Pedagogicznej w Słupcy. Zajęcia rozpoczęły integrującą zabawą ruchową oraz nauką i wspólną recytacją wierszyka:

*Żeby było nam wesoło, rozejrzyjmy się wokół,
W prawo, w lewo, w górę, w dół i już widać uśmiech mój!
Żeby było nam przyjaźnie, chwycmy się za ręce raźnie,
W prawo, w lewo, w górę, w dół i już widać uśmiech twój!*

Panie przysły na spotkanie wyposażone w latarki czołowe, których zalety są oczywiste – przede wszystkim umożliwiają zachowanie wolnych rąk, w których można wówczas trzymać książki, światło z latarek pada zaś dokładnie tam, gdzie zwrócona zostanie nasza głowa, co pozwala oświetlać czytany tekst. Czołówki okazują się przydatne wszędzie tam, gdzie trzeba działać w ciemności. Po każdej przeczytanej historii przeprowadzana była pogadanka na temat usłyszanego tekstu lub zabawa opierająca się na rozwiązywaniu zagadki, np. polegającej na nazywaniu przez dzieci bohaterów legendy pokazywanych jako sylwety Boga, anioła, górala.

Później uczniowie rysowali ilustracje, które posłużyły do zrobienia tajemniczej „kostki opowieści”, dzięki której można było ponownie wrócić do treści legendy

Tworzenie „kostki opowieści”

Skąd się wzięły Karkonosze. Na koniec wszyscy uczestnicy „Listopadowego wieczoru z książką” otrzymali w prezencie zakładki do książek.

W Szkole Podstawowej nr 1 w Słupcy w ciągu roku szkolnego przeprowadzono cykl zajęć promujących czytelnictwo dla uczniów różnych klas: „Grudniowy wieczór z książką – Opowieści Świętego Mikołaja”, „Święty Walenty kocha, lubi, czyta...”, „Detektywistyczny Poranek z Książką”, „Kwietniowy Poranek z Książką” na temat wielkopolskiej gwary, kultury i tradycji.

Dzięki dofinansowaniu w ramach programów rządowych „Książki naszych marzeń” czy „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” biblioteki szkolne zyskują na prestiżu i zaczynają poszerzać swoją ofertę, przygotowują i prowadzą warsztaty, zabawy, pokazy prezentacji, tak naprawdę w jednym celu – promocji

Zabawa ruchowa z elementami integracji

Hanka Kasperska-Stróżyk i Anna Chudzińska czytają legendy

czytelnictwa. W niedługiej przyszłości okaże się, że te wszystkie przedsięwzięcia przyczyniają się do pozyskania wielu nowych czytelników.

E-podręczniki dla gimnazjalistów

W Bibliotece Pedagogicznej w Słupcy odbyły się zajęcia edukacyjne dla 5 grup uczniów z klas II Gimnazjum im. Janusza Korczaka ze Strzałkowa – 4, 5 i 6 maja 2016 r. Inicjatorką spotkania była pani Beata Głodkowska – nauczyciel bibliotekarz z Gimnazjum w Strzałkowie, a zajęcia przeprowadziły Hanka Kasperska-Stróżyk i Anna Chudzińska z Biblioteki Pedagogicznej w Słupcy.

Celem tych zajęć było między innymi zapoznanie uczniów z zasadami korzystania z biblioteki, zbiorów, usług biblioteczno-informacyjnych, źródeł informacji, obsługi systemu bibliotecznego, usług elektronicznych. W trakcie zajęć uczniowie poznali historię Biblioteki Pedagogicznej w Słupcy. Dowiedzieli się, jakiego typu zbiory gromadzi placówka. Biblioteka od kilku lat jest w pełni skomputeryzowana. Wprowadzony został biblioteczny program SOWA 2 oferujący nowoczesny system wyszukiwania i udostępniania zbiorów. Gimnazjaliści zostali zapoznani z jego możliwościami, takimi jak: wyszukiwanie, rezerwacja, czy zamawianie w naszej zintegrowanej bazie komputerowej potrzebnych książek, zarządzanie swoim kontem on-line itp.

Prowadzące zwróciły uwagę uczestników zajęć na zmieniający się charakter współczesnych bibliotek. Obecnie użytkownicy coraz częściej korzystają z nowoczesnych systemów wypożyczeń, umożliwiających im czytanie publikacji naukowych w wersji cyfrowej. Za-

prezentowały czytelnię książek elektronicznych IBUK LIBRA, w której Biblioteka Pedagogiczna wykupiła dostęp do wybranych publikacji, dzięki czemu udostępnia je bezpłatnie swoim czytelnikom. Jest to nowa usługa biblioteki. Księgozbiór wirtualnej czytelni liczy kilka tysięcy publikacji naukowych, popularnonaukowych oraz beletrystycznych. Zaawansowana technologia i dostęp on-line umożliwia czytelnikom korzystanie z serwisu przez całą dobę, z dowolnego miejsca, za pomocą komputera, laptopa, tabletu czy smartfona.

Ponadto podczas lekcji zaprezentowano uczniom projekt E-PODRĘCZNIKI do kształcenia ogólnego. Głównym celem tego projektu jest opracowanie i udostępnienie nauczycielom oraz uczniom 62 e-podręczników, które będą stanowiły uzupełnienie podręczników szkolnych w wersji tradycyjnej (papierowej), bo według przyjętej koncepcji nie mają ich zastępować. Omówione zostały również treści zamieszczone na platformie www.epodreczniki.pl. Zwrócono uwagę na zakładkę ZASOBY, gdzie znajdują się multimedia, wirtualne wycieczki, lektury, testy, sprawdziany i wiele innych przydatnych materiałów. Podano informacje ważne dla uczniów dotyczące e-podręczników:

- dostępne bezpłatnie przez całą dobę
- możliwość dotarcia do potrzebnych informacji w każdej chwili
- dostępne e-podręczniki z lat ubiegłych – co jest niezwykle istotne przy powtórkach materiału.

Ostatnia część zajęć poświęcona była promocji czytelnictwa i literatury dla młodzieży z okazji XIII „Tygodnia

Bibliotek”. Hanka Kasperska-Stróżyk najpierw opowiedziała uczniom o blogu *Książki na czacie* nastolatka Aleksa Krysztofiaka. Za prowadzenia tego bloga zdobył II miejsce w Europie w konkursie na najlepsze treści dla dzieci w Internecie, w kategorii do lat 18 (THE EUROPEAN AWARD FOR BEST CONTENT FOR KIDS w 2014 roku) – i miejsce w Polsce w tym samym konkursie. Celem było zaproponowanie młodzieży czytania książek jako atrakcyjnej formy spędzania czasu wolnego. Potem prowadzące stały się przewodniczkami po świecie książek dla młodzieży. Hanka Kasperska-Stróżyk polecała uczniom *Lekkie życie Barnaby'ego Brocketa* Johna Boyna, (Warszawa, Wydawnictwa Dwie Siostry, 2013), natomiast Anna Chudzińska *Białego klauna* Miłosa Damira (Poznań, Wydawnictwo Media Rodzina, 2013). Krótko zareklamowały książki, żeby zachęcić nastolatków do lektury. Panie opowiadały o bohaterach, fabule, uczniowie wysłuchali fragmentów książek i oglądali przygotowane prezentacje z ilustracjami z książek.

Zajęcia dla uczniów gimnazjum były okazją do promowania literatury młodzieżowej, zachęcenia nastolatków do spędzania czasu wolnego z książkami, które mieszczą się w sferze ich zainteresowań, również aktywizowania młodzieży do poszukiwania ciekawych lektur w ofercie wydawniczej przeznaczonych dla nich.

Spotkanie z Albertem Albertsonem

Spotkanie z Albertem Albertsonem dla dzieci ze słupskich przedszkoli w Bibliotece Pedagogicznej z okazji XIII „Tygodnia Bibliotek” odbywały się 11, 12 i 16 maja 2016 r. „Tydzień Bibliotek” to akcja społeczna, której głównym celem jest promocja czytelnictwa i popularyzacja bibliotek, w tym ich pracy. XIII edycja programu odbywała się pod hasłem „Biblioteka inspiruje”, co podkreślało fakt, że nowoczesne biblioteki zapewniają dobry klimat do realizowania ciekawych pomysłów.

Spotkanie poświęcono bohaterowi serii książek dla dzieci Albertowi Albertsonowi. Zaproszonymi uczestnikami były dzieci i nauczyciele z wszystkich przedszkoli w Słupcy. Anna Chudzińska i Hanka Kasperska-Stróżyk z Biblioteki Pedagogicznej w Słupcy przedstawiły dzieciom postać Alberta Albertsona. Potem głośno czytały książki szwedzkiej autorki Gunilli Bergström: *Albert i potwór*, *Sprytnie, Albercie*, *Kto straszy, Albercie*, *Albert i tajemniczy Molgan*.

Klasa II E Gimnazjum w Strzałkowie(5.05.2016)

W trakcie czytania opowiadań dzieci mogły oglądać przedstawienie wyświetlane na ekranie, które zostało stworzone dzięki użyciu starego grafoskopu i rysunków wykonanych na folii.

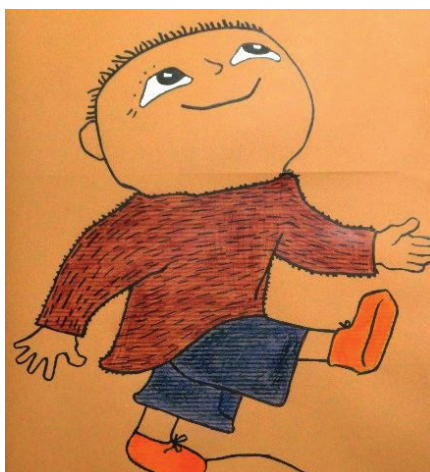
Grafoskop posłużył także do przeprowadzenia warsztatów dla dzieci. Jedna grupa przedszkolaków pokazywała ilustracje, a druga odgadywała, co one przedstawiają. Na ekranie pojawiali się bohaterowie i przedmioty z opowiadań o Albercie Albertsonie. Warsztaty miały pokazać dzieciom, co poza czytaniem możemy zrobić z opowieściami o Albercie. Podczas zabawy przedszkolaki dowiedziały się, jak działa grafoskop. Ponadto dzieci same zrobiły przedstawienie, korzystając z rysunków i wyciętych, odnoszących się do różnych przedmiotów kształtów. Spotkanie z Albertem Albertsonem służyło zainteresowaniu przedszkolaków opowieściami o przygodach chłopca w ich wieku. Dzieci słuchały z uwagą, a potem przy okazji czytania mogły się wesoło bawić. Na spotkaniach z Albertem w Bibliotece Pedagogicznej było w sumie 146 przedszkolaków z nauczycielami i opiekunami: dwie grupy z Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi nr 1 – „Motylki” i „Poziomki”, trzy grupy z Przedszkola nr 2 „Miś” – „Biedronki”, „Stokrotki” i „Słoneczka”, dwie grupy – „Wiewiórki” i „Zuchy” – z Przedszkola nr 4 „Jarzębinka”.

Spotkanie było okazją do promowania książek o Albercie, które zostały przetłumaczone na kilkadziesiąt języków i znane są na całym świecie. Autorka Gunilli Bergström otrzymała za tę serię książek wiele nagród, ponadto uhonorowana została przez szwedzki rząd medalem za „nowatorską twórczość literacką i ilustratorską znakomicie ukazującą świat z dziecięcej perspektywy”. W Polsce poznańskie wydawnictwo „Zakamarki” opublikowało do tej pory 13 jej tytułów.

Opowiadania o Albercie Albertsonie były prawdziwą inspiracją do zabawy i rozmów na temat emocji i relacji w grupie dzieci. W książkach opisano wiele ważnych dla dzieci problemów i emocji: strach, złość, przyjaźń, samotność, relacje z dorosłymi. Postać Alberta narysowana przez autorkę książki wyzwała sympatię i pozytywne skojarzenia. Opowiadania o Albercie pozwalają na zastosowanie atrakcyjnych metod pracy na zajęciach z dziećmi. Wszystko po to, żeby zainteresować dzieci książką i czytaniem.

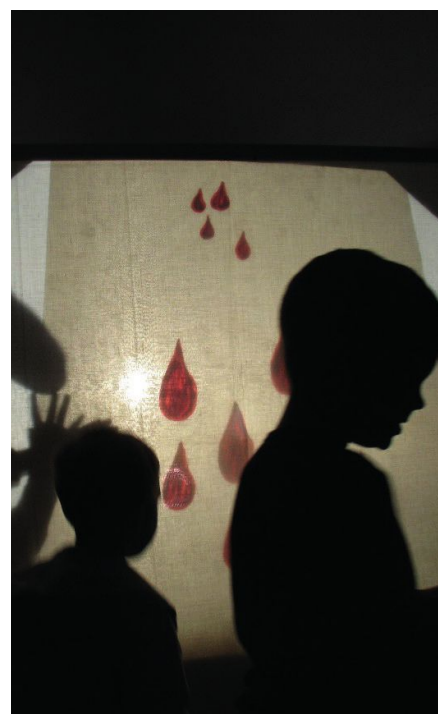
H. Kasperska-Stróżyk i dzieci z Przedszkola nr 4 „Jarzębinka”

Dzieci z Przedszkola nr 2 „Miś”

Anna Chudzińska z dziećmi z Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi nr 1

Warsztaty miały pokazać dzieciom, co poza czytaniem możemy zrobić z opowieściami o Albercie

Mira Olszak nauczyciel bibliotekarz CDN PBP w Koninie

V edycja Konkursu Poetyckiego „Barwy poezji – barwy życia”

Jubileuszowe spotkanie uczestników i laureatów tegorocznego konkursu poetyckiego odbyło się 29 kwietnia 2016 roku w Centrum Doskonalenia Nauczycieli Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Koninie. Gościem honorowym była pani Bożena Wesołowska, polonistka od lat współpracująca z Biblioteką w projektach literackich.

W tym roku po raz pierwszy na spotkanie podsumowujące konkurs zaproszeni zostali nie tylko laureaci, ale i wszyscy jego uczestnicy. Naszym zamierzeniem było wzbogacić adeptów sztuki poetyckiej o praktyczne wskazówki przekazywane przez znaną konińską poetkę Danutę Olczak. Jej występ nosił tytuł „Sztuka pisania wierszy”. Oto skrót tego wykładu.

To już V edycja naszego konkursu. Jak widać, wciąż są chętni do tworzenia poezji. Nie jestem tym zaskoczona. Potwierdza się bowiem to, co niezmiennie podkreślam od lat, że choć mija czas – poezja wciąż trwa. Była, jest, będzie i pozostanie najpiękniejszą formą wyrażania myśli, uczuć i emocji. Na mały jubileusz, czyli V edycję Konkursu Poetyckiego „Barwy poezji – barwy życia” przygotowałam Dekalog Dobrego Wiersza. Te 10 przykazań poetyckich napisał Leszek Żuliński – poeta, felietonista, który w swoim życiu ocenił mnóstwo wierszy, również młodych poetów.

1. Wiersz musi być wytworem rzemiosła językowego.
2. Wiersz powinien być nowatorski.
3. Wiersz powinien dążyć do odkrywczości i gardzić banałem.
4. Wiersz powinien być autentyczny i wiarygodny.
5. Wiersz musi być jak ptak – szyćbować na dwóch skrzydłach.
6. Wiersz musi dążyć do szlachetnej prostoty.
7. Wiersz musi dążyć do lakoniczności.
8. Wiersz niechaj będzie „niedokończony”, otwarty.
9. Wiersz powinien wyrastać z pokory i nie wstydić się pychy.
10. Poeta powinien poddawać się natchnieniu.

To już koniec Dekalogu Dobrego Wiersza. Niewiele można do tego dodać, jedynie podsumować. Poezja jest drogą do po-

znania rzeczywistości, inspiracją do zrozumienia siebie i innych oraz świata. Jest wyrażeniem własnych myśli, nazwaniem często trudnych uczuć i emocji. Pisanie wierszy jest sztuką, która dotyka obszarów duchowych, a jednocześnie ma swoje reguły i zasady.

W imieniu jury głos zabrała jego przewodnicząca pani Janina Jankowska. Oto tekst wystąpienia.

Wisława Szymborska wprawdzie wieszczyla, że „nie dwa razy się nie zdarza”, jednak pięć edycji naszego konkursu to dowód, że poetyckim sentencjom nie do końca trzeba wierzyć, szczególnie gdy są wyrwane z kontekstu.

Jury konkursu pięć razy stawało się zespołem wnikliwych czytelników prób poetyckich nadsyłanych przez młodzież. W ciągu tych lat w konkursie wzięło udział **132 uczestników – 104 z gimnazjów i 28 ze szkół ponadgimnazjalnych**. Nadesłano **264 wiersze**, które spełniały kryteria formalne i tematyczne regulaminu konkursowego, w tym **208 autorstwa uczniów gimnazjum i 56 uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych**.

Temat konkursu dawał nieograniczone możliwości młodym twórcom, miał być bowiem tylko inspiracją do wyrażenia doznań, przeżyć, myśli w sposób poetycki. Powstały wiersze o bardzo zróżnicowanej tematyce i formie. Większość uczestników skupiła swoją uwagę na „barwach życia”, ale nadsyłano też utwory z elementami charakterystycznymi dla wierszy autotematycznych, nawiązujących do pierwszego członu tematu: „barw poezji”. Młodzi adepci sztuki poetyckiej próbowali w nich zmierzyć się z istotą poezji lub rozważyć pytanie, po co potrzebny jest poeta. Takich odniesień do „barw poezji” było najwięcej w drugiej edycji.

Autorzy tekstów dawali wyraz swoim przeżyciom wynikającym zarówno z obserwacji różnych aspektów życia, jak i z własnych doświadczeń – na miarę młodzieńczych stanów emocjonalnych i indywidualnej wiedzy o świecie. Wśród nich znalazły

się obrazki zainspirowane przyrodą, muzyką, kosmosem, wyznania uczuć, wiersze powstałe pod wpływem pierwszej miłości, traumatycznych przeżyć, utwory radosne i smutne, czasem z odrobiną goryczy, koszmaru, a więc z uwzględnieniem całej palety barw i nastrojów – od afirmacji poprzez niepewność, obawę, stan oczekiwania po egzystencjalne pytania o sens życia i próbę zmierzenia się z problemami, jakie ono niesie.

Każdy z 264 nadesłanych wierszy to wyraz wrażliwości poetyckiej młodych ludzi, zaprzeczenie opinii o poszukiwaniu wyłącznie rozrywki łatwej lub mającej umiejscowienie w internetowej przestrzeni. To potrzeba opowiedzenia o sobie, o niepokojach wieku dorastania, o młodzieńczych fascynacjach, momentach zauroczenia drugą osobą, skrawkiem własnego świata. Nie brak w nich blasków, ale też mroków i cieni. Balansowania między dobrem i złem.

Tak szeroki odzew na ogłoszony pięć lat temu konkurs jest satysfakcjonujący dla pomysłodawcy i organizatora konkursu – Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Koninie. Efekty – to autentyczne zainteresowanie przedstawicieli młodego pokolenia konkursem oraz wysoki poziom wielu utworów, a także znacząca liczba laureatów i osób wyróżnionych.

Stanowi to o wartości intelektualnej i dydaktycznej przedsięwzięcia, którego celem było między innymi **popularyzowanie poezji wśród młodzieży szkolnej, współpraca z nauczycielami w ujawnianiu talentów literackich i zachęcenie młodzieży do aktywności twórczej**. Dyplomy, nagrody książkowe oraz tomiki wierszy Danuty Olczak wręczone laureatom na podsumowanie każdej edycji konkursu były uhonorowaniem ich osobistego spotkania z poezją, zachętą do dalszej twórczości i zaproszeniem do obecności poezji na stałe w ich życiu.

Bo już Norwid, jeden z najwybitniejszych polskich poetów pozostawił nam potomnym nie tylko wyjątkowe dzieła, ale pewnego rodzaju przesłanie: „**Z rzeczy świata tego zostaną tylko dwie, / Dwie tylko: poezja i dobroć... i więcej nic**”. Dlaczego? Bo zdaniem poety są najdoskonalsze.

Słowa te utwierdzają nas w przekonaniu, że poezja to wielki dar, zarówno dla twórców, jak i dla czytelników, kwintesencja tego, co nazywamy życiem, dowód nieustannego rozwoju człowieka w dążeniu do doskonałości.

Od pięciu lat wczytujemy się w wiersze nadsyłane na konkurs. Czy są one już poezją? Czy jeszcze drogą do „krajiny poezji”? Na pewno są procesem twórczym, wadzeniem się ze słowem, pokonywaniem jego oporów, poszukiwaniem sposobu na wyrażenie siebie.

Ta kraina poezji otwiera podwoje dla wszystkich wędrowców podążających za pięknem myśli i słowa, dla młodych, którzy marzą o własnym tomiku poezji i dla nas, ich czytelników. A drogowskazem niech będą słowa **Czesława Miłosza** zawarte w wierszu „**Kraina poezji**”.

„Do tej krainy idź ścieżkami tonów,
Z których się rodzą spokojne muzyki,
Granicą dźwięków jeszcze nie spełnionych,
Zaczętych tylko.
Jeżeli w noc czerwcową się rozlegnie
Brzęk, chrabąszcz w strunę u skrzypiec uderzy
Albo kot po klawiszach pazurkiem przebiegnie,
Możesz im wierzyć –
Idź, nim umilkną...
Do tej krainy przyjmij zaproszenie,
Nie pytaj, jak się dziś ona nazywa,
Wiesz, przez jak gorzkie tam idzie się cienie.
Czy jest szczęśliwa? Nie wiem, czy szczęśliwa...”

Konkurs „Barwy życia – barwy poezji” jest stałym zaproszeniem do młodzieńczych prób poetyckich, inspiracją w rozbudzaniu wrażliwości na piękno słowa i odkrywanie jego tajemnic.

Warto odnotować fakt, że podczas pięciu edycji konkursu miał miejsce aż trzykrotny w nim udział uczniów z Gimnazjum w Kleczewie, a dwukrotny: Gimnazjum w Słodkowie, Dębach Szlacheckich, Gimnazjum nr 6 i nr 1 w Koninie, Gimnazjum nr 1 w Turku, w Lubstowie, natomiast jednorazowo reprezentowane były gimnazja w Rychwale, Morzyczynie, Grzymiszewie, Wyszynie, Sławsku, Kłodawie, Golinie, Kazimierzu Biskupim, Dąbiu, Przedczu, Skulsku, Wysokiem, Rzgowie, Brdowie, Gimnazjum nr 1 i nr 2 w Kole oraz Gimnazjum Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Koninie. Wśród szkół ponadgimnazjalnych dwukrotny udział odnotowały: Liceum Ogólnokształcące w Kole i Liceum Ogólnokształcące nr 1 w Turku, II Liceum Ogólnokształcące w Koninie, Zespół Szkół Technicznych w Turku, III Liceum Ogólnokształcące w Koninie i Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych w Żychlinie. To są dokonania ostatnich pięciu lat.

Tegorocznymi laureatami zostali:

Na poziomie szkół ponadgimnazjalnych:

Miejsce I

Natalia Parecka, godło „Perek”, LO w Kole, kl. I, za wiersz „Droga”

Wyróżnienie

Kinga Czajka, godło „Ki&Si” III LO w Koninie, kl. II, za wiersz „Miłość”

Na poziomie szkół gimnazjalnych:

Miejsce I

Weronika Michalska, godło „Werilinda”, Gimnazjum w Lubstowie, kl. I, za wiersz „Cztery pory roku”

Miejsce II

Antonina Szymczak, godło „A.Sz.”, Gimnazjum nr 1 w Kole, kl. III, za wiersze „Przegapiłeś” oraz „Oczy”

Miejsce III

Martyna Marczak, godło „Lady Martes”, Gimnazjum w Wysokiem, kl. II, za wiersz „Strażnik”

Wyróżnienia

Wiktoria Gruszczyńska, godło „Victoire”, Gimnazjum w Lubstowie, kl. I, za wiersz „Poezja”

Dagmara Rachuba, godło „Ginny Weasley”, Gimnazjum w Skulsku, kl. I, za wiersze „Miłość” oraz „Klucz do zła”

Julia Maciejewska, godło Herru”, Gimnazjum w Kleczewie, kl. II, za wiersz „Kosmos”

Specjalne nagrody ufundowała i wręczyła patronka konkursu pani Danuta Olczak.

Pan dyrektor Jarosław Jankowski podziękował nauczycielom opiekunom i członkom jury za zaangażowanie i pracę związaną z konkursem oraz pogratulował nagrodzonym.

Pani Janina Jankowska z naturalnym mistrzostwem recytatora odczytała nagrodzone wiersze. Oto dwa utwory, które zajęły pierwsze miejsca w swoich kategoriach.

Natalia Parecka

Droga

*Idziesz drogą bezkresnej, betonowej dżungli.
Jak dzięki zwierzę gubisz się w tych wszystkich paragrafach.
Wymagania przewyższają możliwości,
problem sam się nie rozwiąże,
bo choćby nie wiem jak się starał,
ktoś inny lepszy, szybszy.
Szansa puka do drzwi,
Czy jej otworzysz?
Zgubiłeś klucz, poszukaj zapasowy.
Szczęście, być może tym razem dopisze.
Lecz nie licz na zbyt wiele,
tak łatwo się rozczarować.
Marzenia, tak ulotne,
trzymaj je mocno w garści,
bo szansa nie zapuka więcej niż raz,*

w te same znajomości.

*Nie ma bardziej szczęśliwego człowieka, niż ten,
który wie, że wszystkie klucze
pasowały do jednego zamka.*

*

Weronika Michalska

Cztery pory roku

*Ludzie podobni są do pór roku.
Podobnie jak pory roku każdy człowiek jest inny,
Lecz każdy ma swój urok.*

*Wiosna przypomina istotę,
która przynosi radość innym,
nadzieję na słoneczne dni
po wielkiej śnieżycy.*

*Lato zaś człowieka pogodnego,
takiego,
który nie ma żadnych zmartwień.*

*Jesień to nieprzewidywalna,
lecz zarazem wyjątkowa osoba,
zaskakuje wszystkich swoim urokiem,
deszczem, który może przynieść mieszaninę różnych uczuć.*

*Zima jest istotą cierpliwą
gdyż czeka
na wypogodzenie
i na to,
że wszystko z czasem będzie się stawać coraz bardziej kolorowe
i piękniejsze.*

Na koniec spotkania przyszedł czas na zdjęcia, ciasteczka i swobodne rozmowy.

Krystyna Kowalczyk, Romana Budynek nauczyciele bibliotekarze CDN w Koninie Filii w Kole

Gdy Mieszko I przyjmował chrzest...

11 maja 2016 r. W Muzeum Technik Ceramicznych w Kole odbyło się wręczenie nagród laureatom konkursu plastycznego „Chrzest Polski w moich oczach” zorganizowanego przez Centrum Doskonalenia Nauczycieli Publiczną Bibliotekę Pedagogiczną w Koninie Filię w Kole. Miejsce spotkania nie było przypadkowe, ponieważ w muzeum trwała wystawa „Narodziny Polski” wpisująca się, tak jak nasz konkurs, w obchody 1050. rocznicy chrztu Polski. Dla wszystkich uczestników była to okazja, by zwiedzić wystawę.

Konkurs plastyczny „Chrzest Polski w moich oczach” adresowany był do uczniów klas IV–VI szkół podstawowych oraz gimnazjów w Kole i powiecie kolskim. Do biblioteki napłynęło 120 prac konkursowych z pięciu gimnazjów oraz trzynastu szkół podstawowych.

Oceny małych dzieł sztuki dokonali: Andrzej Kacprzak – nauczyciel przed-

miotów artystycznych w Zespole Szkół Plastycznych w Kole oraz Aleksandra Chwalisz – instruktor Miejskiego Domu Kultury w Kole. Wyłaniając najlepsze, brali pod uwagę przede wszystkim zgodność z tematem, oryginalność, samodzielność wykonania i estetykę.

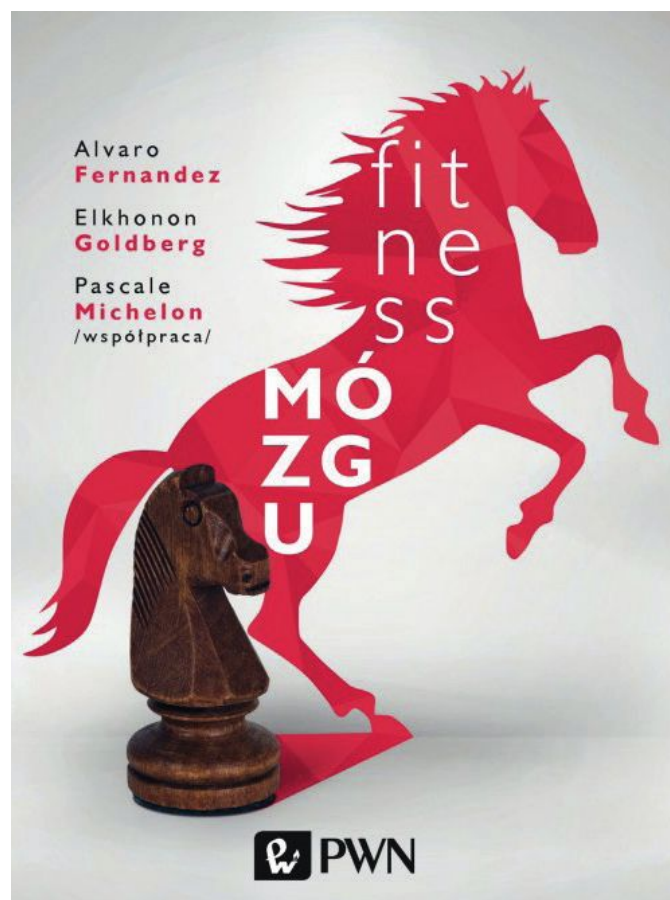
Spśród uczniów szkół podstawowych pierwsze miejsce zajęła Hanna Roszak (ZS nr 1 w Kole), a dwie drugie lokaty ex aequo: Amelia Bartłomiejczak

(SP nr 1 w Kole) i Kinga Czupryniak (SP SKW w Wólce Czepowej). Z prac wykonanych przez gimnazjalistów zwyciężski laur otrzymało dzieło Katarzyny Mazurczyk (ZS nr 1 w Kole), a drugie miejsca zajęły: Marta Szumna (ZS nr 2 w Kole) i Julia Antkiewicz (Gimnazjum nr 1 w Kole). Nagrodzone prace zostały wyeksponowane na terenie biblioteki, oglądać je było można przez okres wakacji.

Anna Sosnowska nauczyciel bibliotekarz CDN PBP w Koninie

Książka elektroniczna z rekomendacją

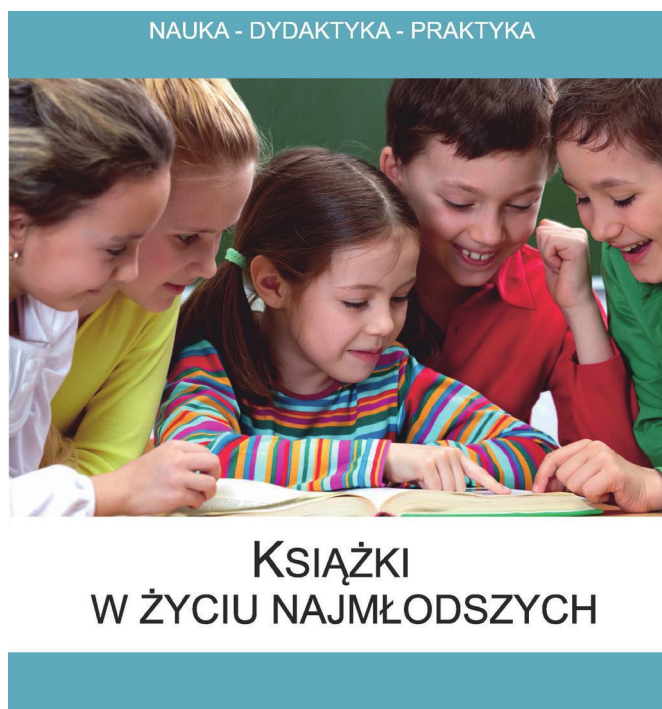

Tytuł: *Fitness mózgu* [dokument elektroniczny]
Autor: Alvaro Fernandez, Elkhonon Goldberg, Pascale Michelon
Rok wydania: 2015
Wydawnictwo: Wydawnictwo Naukowe PWN
Dokument elektroniczny - Ibuk Libra

Elkhonon Goldberg i Alvaro Fernandez wraz z Pascale Michelon – mistrzowie popularyzacji wiedzy o mózgu – zapraszają w fascynującą podróż po świecie ludzkiego poznania. Z przewodnika można dowiedzieć się, jak zbudowany jest mózg, w jaki sposób działa, jak się zmienia pod wpływem uczenia się i zdobywania nowych doświadczeń. Autorzy wskazują, jakimi działaniami możemy wzmacniać swój mózg, a przy okazji obalają kilka mitów, na przykład ten o sensowności rozwiązywania setek krzyżówek. Ta książka-przewodnik kierowana jest do wszystkich posiadaczy mózgu, którzy chcieliby się nauczyć, jak utrzymać ów narząd w zdrowiu i polepszyć jego działanie.

Spis treści:

- Na początku jest mózg.
- Bądź trenerem, nie pacjentem.
- W zdrowym ciele zdrowy duch.
- Jesteś tym, co jesz i pijesz (do pewnego stopnia).
- Nowość – wyzwanie – różnorodność: im więcej, tym lepiej.
- Utrzymuj kontakty społeczne.
- Zarządzaj stresem, buduj odporność.
- Ogólnorozwojowy trening mózgu.
- Jak zostać trenerem własnego mózgu.

Redakcja naukowa
 Mariola Antczak, Agata Walczak-Niewiadomska

Tytuł: *Książki w życiu najmłodszych* [dokument elektroniczny]
Autor: Mariola Antczak, Agata Walczak-Niewiadomska (red.)
Rok wydania: 2015
Wydawnictwo: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Wydawnictwo SBP
Dokument elektroniczny - Ibuk Libra

Publikacja na temat istotnego udziału książki i czytania w życiu dziecka. Powszechnie zaakceptowano potrzebę włączania do tego procesu dzieci od pierwszych miesięcy życia, słusznie podkreślając związek pomiędzy głośnym czytaniem a kształtowaniem wrażliwości i wyobraźni, wpływ czytania i literatury na rozwój dziecka, poczynając od jego najmłodszych lat. Nawyki czytelnicze dzieci można też traktować jako mechanizm samoobrony przeciw władzy osób dorosłych. W publikacji znajdziemy też odpowiedź na pytanie: w jaki sposób za pomocą książki i nowoczesnych metod pracy (upcycling, kamishibai, inżynieria papieru) kształcić miłośnika czytania i sztuki. Przedstawiono w niej proces czytania z perspektywy psychologii uczenia się, neurodydaktyki oraz treningu tej umiejętności. Książka jest adresowana do osób interesujących się czytelnictwem najmłodszego pokolenia, ale również do: bibliotekarzy, nauczycieli, socjologów, psychologów, pedagogów, literaturoznawców, rodziców, studentów kierunków humanistycznych oraz tych, których zainteresowania oscylują wokół kultury czytelniczej dzieci i literatury dziecięcej.

Spis treści:

- Dziecięce przestrzenie literatury.
- Wspieranie czytelnictwa najmłodszych.

Grażyna Frydrychowicz nauczyciel konsultant CDN w Koninie

REGION w WEEKEND (14)

Wielkopolska – kraina pałaców, zamków i dworców (część V)

Kościelec – Pałac Kreutzów

Kościelec – wieś w Polsce położona w województwie wielkopolskim, w powiecie kolskim, w gminie Kościelec, nad małą rzeczką zwaną Kielbaską.

Położenie Kościelca w powiecie kolskim

Kościelec jest jedną z najstarszych miejscowości na ziemi kolskiej (wg dokumentu z 1362 roku, zwana *Kościołem*). To dawna siedziba zarządców dóbr monarszych oraz miejsce pięknego i okazałego pałacu hrabiów Kreutzów. Kościelec był przez 200 lat rezydencją starostów kolskich, aż do końca Rzeczypospolitej Obojga Narodów. W roku 1836 car Mikołaj i nadał majątek kościelecki generałowi jazdy Gwalbertowi Cyprianowi Kreutzowi – dowódcy oddziału, który w czasie powstania listopadowego zdobył, upamiętnioną w wierszu A. Mickiewicza, redutę Ordonu.

Aż do II wojny światowej był to wielce nowoczesny ośrodek wiedzy i techniki rolniczej, wywierający wyróżniający się wpływ na rozwój rolnictwa obszaru wielkopolski wschodniej. Gmina Kościelec pod względem turystycznym ma do zaoferowania zabytki oraz atrakcyjne obszary leśne stanowiące część obszaru chronionego – „Obszaru Złotogórskiego”. Miłośnicy przyrody mogą tutaj spotkać rzadko dziś żyjące w warunkach naturalnych okazy zwierząt i ptactwa wodnego. Do głównych zabytków Kościelca należą: kościół św. Andrzeja Apostoła, zespół pałacowy z XIX wieku z parkiem krajobrazowym, kaplica cmentarna oraz zajazd pocztowy z końca XVIII wieku z muzeum poczty.

Pałac

Najciekawszym zabytkiem miejscowości jest pałac eklektyczny. Pochodzi on z drugiej połowy XIX wieku i został wzniesiony przez hrabiego Aleksandra Kreutza. Pałac w Kościelcu usytuowany jest na szczycie wzniesienia, którego południowe i wschodnie zbocza opadają stromo ku dolinie rzeki

Pałac w Kościelcu

Kielbaski. Założenie pałacowe od zachodu i południa otacza murowane ogrodzenie z reprezentacyjną bramą wjazdową, w jego południowo-zachodnim odcinku. Od strony szosy stok wzgórza ujęty jest murem oporowym zwieńczonym balustradą z tralek, z zachowanym wejściem na nieistniejący już mostek. Balustradę zdobią rzeźby leżących lwów.

Wjazd na teren pałacu prowadzi przez reprezentacyjną bramę, której dekoracja rzeźbiarska – panoplia, tarcza herbowa Kreutzów zwieńczona dziewięciopąkową koroną hrabiowską – informowała o znaczeniu i tradycjach rodzinnych właścicieli Kościelca. Pałac poprzedza niewielki podjazd ujęty od północy wydłużonym parterowym budynkiem dawnego ogrodu zimowego, a od południa balustradą. Przy podejździe, po jego północnej stronie znajduje się marmurowy obelisk upamiętniający rok otrzymania przez Gwalberta Cypriana hrabiego Kreutza Kościelca. Zdobią go panoplia, odnoszące się do wojskowej przeszłości generała oraz data 1836 rok otoczona wieńcem dębowych liści. Na przeciwległej stronie podjazdu usytuowany jest pomnik upamiętniający osobę hrabiego Aleksandra Kreutza, w formie ustawionego na 3-stopniowym podwyższeniu postumentu ozdobionego w zwieńczeniu girlandą z liści laurowych.

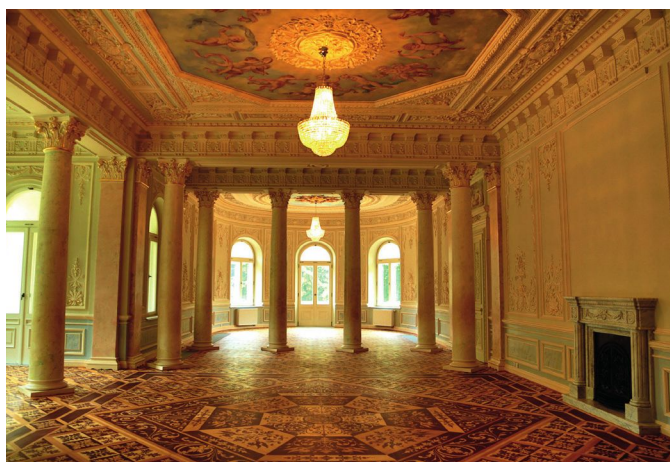
W niewielkiej odległości od pałacu znajduje się oficyna – murowany XIX-wieczny budynek, a nieco dalej, dawna lo-downia, wkomponowana w północno-zachodni stok wzgórza.

Pałac w Kościelcu jest bez wątpienia jednym z cenniejszych przykładów architektury rezydencjonalnej epoki historyzmu. Jest to obiekt wolno stojący, murowany, otynkowany, dwukondygnacyjny, na kolebkowo i odcinkowo splecionych piwnicach, elewacją frontową zwrócony w kierunku zachodnim. Bryła pałacu skomponowana jest poziomo, jednak dzięki wprowadzeniu akcentów pionowych sprawia wrażenie budowli znacznie wynioślejszej i większej niż jest w rzeczywistości. Efekt ten uzyskano przez belwederowe zwieńczenie pseudoryzalitu wejściowego, lecz przede wszystkim poprzez zaprojektowanie przy południowej elewacji półkolistego ryzalitu (opracowany tak, by robił wrażenie okrągłej wieży narożnej, zwieńczonej kopułą na wysokim tamburze).

Pałac jest budowlą niesymetryczną. Wyróżnić w niej można wyraźnie dwie części: główny korpus budynku i aneks łączący się z bryłą ogrodu zimowego. Stosowana dość często w XIX-wiecznej architekturze asymetria w tym przypadku jest nie tylko wynikiem świadomego zamierzenia, ale także wykorzystaniem i włączeniem murów starszego założenia do nowo wznoszonej rezydencji. Elewacja frontowa utrzymana w stylu neorenesansowym, w kondygnacji parteru boniowana, na piętrze pokryta gładkim tynkiem, boniowaniem, zaakceptowano jedynie naroża obiektu. W głównym korpusie pałacu dziewięcioosiowa o regularnym układzie osi, które wyznaczają otwory okienne. W kondygnacji przyziemia półkolisty, natomiast prostokątny z nadokiennikami w formie zamkniętych łukiem odcinkowym, na piętrze. Całość wieńczy profilowany gzyms wsparty na wolutowych akcentowych konsolach. Na gzymsie umieszczono postumenty z wazonami.

Nieco inny, bardziej klasycyzujący charakter uzyskała elewacja tylna. Efekt ten osiągnięto poprzez wprowadzenie kolumnowej loggi z tarasem na piętrze, wkomponowanej pomiędzy dwa nierównej szerokości ryzality. Południowy ryzalit zwieńczony jest rodzajem attyki przesłaniającej kopułasty dach. Na attyce umieszczono uskrzydloną postać kobiety, Nike oraz dwie siedzące u jej stóp postacie trzymające jej atrybuty. Jedną z nich lub samą Nike trzyma płonącą pochodnię, co symbolizuje czwarty żywioł – Ogień. Bogini zwycięstwa, Nike odnosić się miała do osiągnięć wojennych generała Gwalberta Cypriana Kreutzza (dziadka budowniczego pałacu). We wnętrzu pałacu, a szczególnie w kondygnacji piwnic przeprowadzić można podział na część starszą XVII-XVIII-wieczną, której wnętrza sklepione głębokimi kolebkami ma układ dwutrakowy z wąskimi korytarzami biegnącymi pośrodku oraz część nowszą, wzniesioną w końcu XIX wieku, o nieregularnym układzie pomieszczeń nakrytych sklepieniami odcinkowymi. Kondygnacja ta mieściła zaplecze kuchenne i kuchnię. Wejście do niej prowadziło poprzez boczną klatkę schodową usytuowaną we wschodniej części północnego aneksu oraz z zewnątrz, z północnej elewacji budynku.

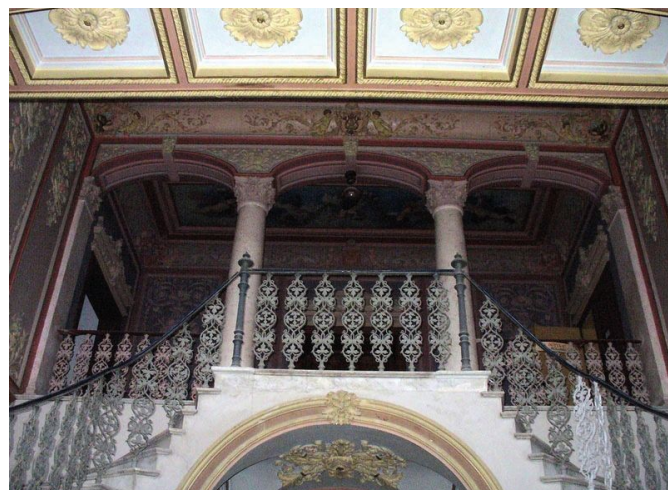
Pomieszczenia parteru jak i piętra ozdobiono bogatą dekoracją sztukatorską i polichromiami. Takie ozdoby znajdowały się w sali balowej i sali jadalnej. Podział wnętrz na reprezentacyjne i mieszkalne przeprowadzono tu w dość nietypowy sposób. Reprezentacyjne skupiają się w głównym korpusie bryły

Pałac: sala balowa

budynku, na mieszkalne natomiast przeznaczono wnętrza północnego aneksu. Ciąg pomieszczeń reprezentacyjnych otwiera hol przechodzący przez dwie kondygnacje pałacu. Usytuowane są w nim dwubiegowe schody, które rozpoczynają się niemal przy samym wejściu, przechodzą łagodnym łukiem ku górze

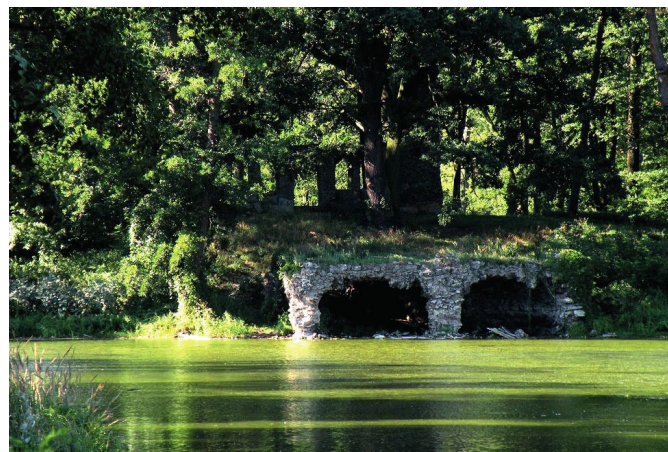
i tam, na wysokości piętra, łączą się, tworząc rodzaj podestu

Pałac: schody dwubiegowe

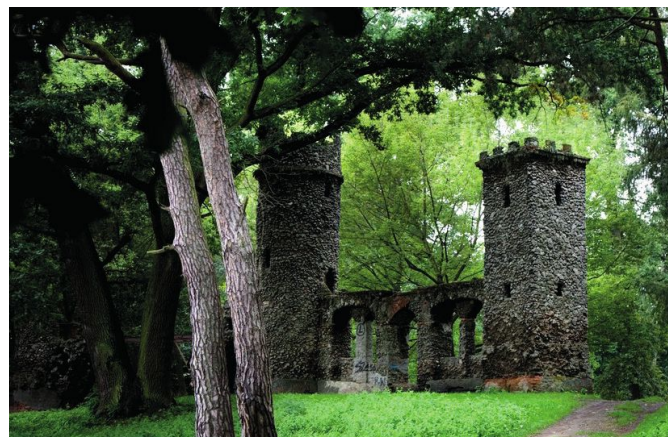
wspartego na dwukolumnowej arkadzie. Na piętrze mieściły się reprezentacyjne apartamenty właścicieli. Jeden z otworów dziennych elewacji południowej ozdobiony jest herbem Kreutzów – tu właśnie znajdował się gabinet pana domu. W północno-zachodnim narożniku pokoju znajdują się małe drzwi wiodące na niewielką galerijkę.

Z pałacem sąsiaduje park krajobrazowy z kilkoma perspektywami widokowymi, założony w drugiej połowie XIX wieku. Rosną w nim m.in. dwa drzewa – pomniki przyrody: cis pospolity i dąb szypułkowy. Ponadto w parku wznoszą się romantycz-

Park krajobrazowy

ne ruiny, jest w nim też meczet i minaret oraz sztuczna grotta wyłożona tufem wulkanicznych przywiezionym z Sycylii.

Park – ruiny

Niewielka wiedza o osobie hrabiego Aleksandra Kreutzza utrudnia rozwiązanie zagadki co do autorstwa pałacu. Co wia-

domo o rodzinie Kreutzów?

Rodzina Kreutzów – najprawdopodobniej słowiańska, pochodząca z Bełżyku w Łużycach, której cesarz Fryderyk nadał zamek Kreutz w XII wieku i krzyż w herbie. Przedstawicielom tej rodziny Kazimierz Jagiellończyk i Zygmunt August udzieliли indygenatu polskiego. Pieczętowali się własnym herbem zwanym „Tryumfem” w polu złotym na czarnym krzyżu ukośnym – w środku tarcza mniejsza dwudzielna ze słupem czarnym; w lewym i prawym polu czerwonym – rybka złota głową do góry. Nad tarczą hrabiowską korona. Godło: HOC ME GLORIFICO (w wolnym tłumaczeniu „tym się sławię”). To właśnie ta gałąź Kreutzów weszła w posiadanie majoratu – ordynacji kościeleckiej.

Najstarszym znanym historycznie przedstawicielem rodziny Kreutzów jest Dyderyk (zmarł w 1439 r.). Pierwszym donatariuszem Kościelca został Gwalbert Cyprian hrabia Kreutz (1778–1850). Był on pułkownikiem wojsk Stanisława Augusta Poniatowskiego, a od 1801 roku w służbie rosyjskiej. Brał udział w wielu bitwach, np. pod Lipskiem, w wojnie bałkań-

Gwalbert Cyprian hrabia Kreutz

skiej. Za wierną i oddaną służbę car Mikołaj i nadał mu w 1836 roku dobra kościeleckie. W 1839 roku otrzymał zatwierdzenie godności hrabiowskiej z herbem. Z małżeństwa z Karoliną baronówną Offenberg pozostawili trzy córki i pięciu synów. Jeden z synów, Aleksander Henryk został kolejnym dziedzicem Kościelca. Ożeniony był z Antoniną, córką Antoniego Chrapowickiego i Eweliny księżny Mirskiej. Małżonkowie ci mieli jedyne syna Aleksandra Cypriana oraz trzy córki. Aleksander Cyprian po śmierci ojca, jako trzeci z hrabiów Kreutz wszedł w posiadanie Kościelca.

Zatem wnukowi generała (pogromcy polskiego powstania listopadowego) przypisano budowę okazałego pałacu i założenie parku rodzajowego w Kościelcu oraz budowę kaplicy cmentarnej, w której znajdowała się nekropolia Kreutzów. Hrabia Aleksander Kreutz, szambelan dworu, właściciel majoratu Kościelec, zmarł 1911 r. Zwłoki zmarłego przewieziono do Petersburga, gdzie złożone zostały w grobach rodzinnych. Dziedzicem Kościelca został jego syn, także Aleksander. Zgodnie z zarządzeniami władz Cesarstwa Rosyjskiego, niedługo

po wybuchu i wojny światowej rodzina Kreutzów opuściła Kościelec i wyjechała do Petersburga. Podczas okupacji niemieckiej (listopad 1914 – listopad 1918) dobra kościeleckie pozostawały pod niemieckim zarządem państwowym. Po rewolucji bolszewickiej, w połowie 1918 roku, z Rosji powrócił Aleksander hrabia Kreutz, chcąc odzyskać majorat Kościelec.

Kościół św. Andrzeja Apostoła

Zabytek w stylu romańskim, w którym poszczególne części dają jakby przekrój budownictwa kościelnego w Polsce. Kościół ten został wzniesiony w pierwszej połowie XII wieku z ciosów piaskowca. Ceglana zakrystia i skarbczyk mają charakter gotycki, pochodzą z XVI wieku. Nawa zbudowana w 1760 roku reprezentuje spotykany typ budownictwa drewnianego z XVII wieku. Dzieje architektoniczne kościoła zamyka kruchta dostawiona w 1948 roku. Wewnątrz kościoła znajdował się rokokowy ołtarz główny i dwa barokowe ołtarze boczne. Na dzień dzisiejszy Kościelec posiada nowy kościół o nowoczesnej architekturze. Pozostałością po dawnym kościele jest prezbiterium kościoła w stylu romańskim z XII wieku. W parku między kościołem a szosą jest ustawiona figurka św. Jana Nepomucena z drugiej połowy XVIII wieku. Jest ona najcenniejszym, rokokowym zabytkiem figuralnym zbudowanym z piaskowca na bogato profilowanym słupie.

Figurka św. Jana Nepomucena

Zajazd pocztowy

Kolejnym zabytkiem Kościelca jest zajazd pocztowy wybudowany na przełomie XVIII i XIX wieku i pełniący ważną funkcję w komunikacji pocztowej. Składał się on z budynku mieszkalnego poczmistrza, dwóch pawilonów ze stajniami dla koni, pokoi dla podróżnych oraz pomieszczeń na skład furazhu i uprzęży. Dachy na wszystkich pomieszczeniach są czterospadowe, kryte dachówką, wnęki arkadowe w elewacjach i wejście główne ujęte parami kolumn z trójkątnym szczytem. Współcześnie w budynku funkcjonuje poczta ze stylowym wnętrzem przypominającym dawne czasy, a także maleńki oddział Muzeum Poczty i Telekomunikacji z Wrocławia, obrazujące historię usług pocztowych. Można zobaczyć tam m.in.

Wagon pocztowy z 1860 roku

model pierwszego polskiego wagonu pocztowego z 1860 roku, dawne aparaty telefoniczne i telegraficzne, fragmenty ubiorów pocztylionów oraz stare dokumenty i ryciny.

BIBLIOGRAFIA

- www.wikipedia.org.pl
- www.poznan.naszemiasto.pl
- www.artnova1.nazwa.pl
- www.naszemiastoiokolica.pl

Szanowni Państwo dyrektorzy i nauczyciele szkół/placówek
z terenu powiatu konińskiego!

Fundacja Mielnica we współpracy z Gminą Skulsk,
Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie,
Stowarzyszeniem Kadry dla Konina
oraz Gimnazjum im. Jana Pawła II w Skulsku

zapraszają uczniów do udziału

W KONKURSIE NA PROJEKT NAUKOWY

organizowanym w ramach

Integracyjnego Festiwalu Nauki.

Konkurs odbędzie się **7 października 2016 roku**
w Gminnym Ośrodku Kultury w Mielnicy Dużej.

Warunkiem przystąpienia do konkursu jest opracowanie projektu naukowego przez zespoły, w skład których będą wchodziły osoby niepełnosprawne. Szczegółowy opis znajduje się w regulaminie konkursu.

Zespoły należy zgłaszać, przesyłając wypełniony formularz zgłoszeniowy do 20 września 2016 roku.

Projekt jest współfinansowany
przez Zarząd Powiatu Konińskiego i Gminę Skulsk.

Zapraszamy serdecznie – organizatorzy

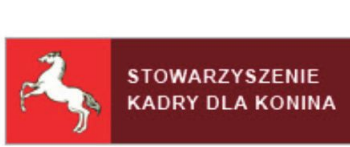
Informację o konkursie i regulamin konkursu
znajdziecie Państwo na stronach internetowych:

<http://www.mielnica.org.pl/>

<http://gmina-skulsk.pl/>

<https://cdnkonin.pl>

<http://gimnazjum-skulsk.pl/>

Laura Lewandowska nauczyciel bibliotekarz CDN PBP w Koninie

Regionalny konkurs fotograficzny „Najciekawsze miejsce w moim regionie”

W dniu 11 maja 2016 r. W Centrum Doskonalenia Nauczycieli Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Koninie odbyło się uroczyste podsumowanie V edycji regionalnego konkursu fotograficznego NAJCIEKAWSZE MIEJSCE w MOIM REGIONIE. W tym roku szkolnym konkurs odbył się pod hasłem ARCHITEKTURA SAKRALNA KONINA I REGIONU KONIŃSKIEGO.

Organizatorami konkursu oraz fundatorami nagród byli: CDN Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Koninie oraz Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Koninie. Konkurs został skierowany do uczniów klas IV–VI szkół podstawowych i uczniów szkół gimnazjalnych z regionu konińskiego. Celem konkursu było pogłębianie wiedzy dotyczącej regionu konińskiego, a tym samym rozwijanie wśród młodzieży umiejętności dostrzegania walorów krajoznawczych i kultu-

rowych.

Przewodniczącym jury w konkursie był Jerzy Sznajder – wiceprezes PTTK Oddział w Koninie, który przedstawił i omówił prace laureatów. Prace reprezentowały bardzo dobry poziom i wszystkim uczestnikom konkursu oraz ich opiekunom należą się szczerze słowa uznania.

Uroczystość uświetniło wystąpienie Andrzeja Łackiego – prezesa PTTK Oddział w Koninie, który zachęcał uczniów do pogłębiania wiedzy o regionie konińskim oraz rozwijania zainteresowań fotografią.

Podsumowanie konkursów połączone zostało z prezentacją zdjęć uczestników pleneru w Chatce Ornitologa. Wystawa cieszyła się dużym zainteresowaniem uczestników spotkania. Towarzyszyły jej rozmowy, głosy uznania, podziwu i zaskoczenia.

Prace laureatów konkursu fotograficznego dla uczniów klas IV–VI szkół podstawowych oraz uczniów szkół gimnazjalnych z regionu konińskiego „ARCHITEKTURA SAKRALNA KONINA I REGIONU KONIŃSKIEGO”

(Praca laureatki I miejsca zamieszczona jest na pierwszej stronie okładki niniejszego wydania)

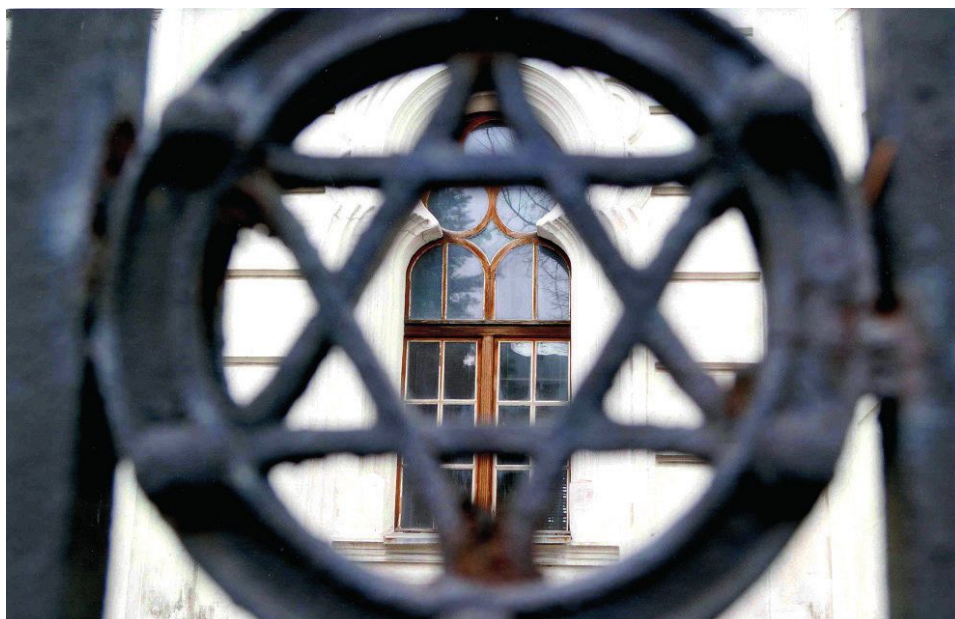
Miejsce II
Klaudia Nawrocka
Gimnazjum Jana Pawła II
w Skulsku

Miejsce II
David Piekarczyk
Gimnazjum nr 3 im. Konstantego Ildefonsa
Gałczyńskiego w Koninie

Miejsce III
Kamil Miętkiewski
Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego
w Lubstowie

Wyróżnienie
Zuzanna Kowalska
Zespół Szkolno-Przedszkolny
w Dobrosławie

Wyróżnienie
Anna Rutkowska
Gimnazjum nr 3 im. Konstantego Ildefonsa
Gałczyńskiego w Koninie